

EVROPSKÁ KOMISE

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO REGIONÁLNÍ A MĚSTSKOU POLITIKU
GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZAMĚSTNANOST, SOCIÁLNÍ VĚCI A
ZAČLEŇOVÁNÍ

Audit
Ředitelé

ARES (2019) 3512694

29. 5. 2019

Brusel,
REGIO/C4/PH/AP/D(2019)3903015

Stálé zastoupení ČR při EU BRUSEL		
Došlo:	29 -05- 2019	Ref.
Číslo:	Přílohy:	

NÁVRH ZPRÁVY O AUDITU
Audit č. REGC414CZ0133

ŠETŘENÍ:

Memorandum plánovaných šetření – tematický audit týkající se souladu řídicích a kontrolních systémů s regulačním rámcem vztahujícím se k opatřením k zabránění střetu zájmů

2007–2013, 2014–2020

FONDY:

EFRR, FS a ESF

ČLENSKÝ STÁT:

Česká republika

OPERAČNÍ PROGRAM:

2007CZ161PO004 OP Podnikání a inovace

2007CZ161PO006 OP Životní prostředí

2014CZ16RFOP001 OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

2014CZ16M10P002 OP Životní prostředí

2007CZ05UPO001 OP Lidské zdroje a zaměstnanost

2007CZ052PO001 OP Praha – Adaptabilita

2014CZ05M9OP0001 OP Zaměstnanost

ROZSAH/ KLÍČOVÉ POŽADAVKY KONTROLOVANÉ AUDITEM:

Soulad řídicích a kontrolních systémů s regulačním rámcem vztahujícím se k opatřením k zabránění střetu zájmů

KP 2: Vhodný výběr operací

KP 4: Adekvátní řídicí kontroly

KP 16: Adekvátní audit operací

AUDITOVANÉ ORGÁNY:

Orgány zapojené do procesu řízení a přidělování evropských fondů

Průřezové orgány:

- Rada pro ESI fondy
- Rada pro fondy Společného strategického rámce
- Národní orgán pro koordinaci
- Řídící a kontrolní výbor

Řídící orgány a zprostředkující subjekty:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Hlavní město Praha
- Ministerstvo průmyslu a obchodu
- Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
- Agentura pro podnikání a inovace
- Ministerstvo životního prostředí
- Státní fond životního prostředí České republiky

ADRESÁTI ZPRÁVY:

Jeho Excelence Jakub DÜRR

Mimořádný a zplnomocněný velvyslanec,
stálý představitel České republiky

Rue Caroly 15/Carolystraat 15,
1050 Brusel, BELGIE

DATUM AUDITU:

od 8. ledna do 15. února 2019

GŘ / ODPOVĚDNÝ ÚTVAR:

REGIO a EMPL

PŘIDRUŽENÁ GŘ:

AGRI

EXTERNÍ FIRMA:

žádná

Tato zpráva uvádí předběžná zjištění, závěry a doporučení auditorů Komise. Ta mohou být měněna na základě připomínek a dalších informací obdržných od vnitrostátních orgánů. Z toho důvodu musí být s touto zprávou zacházeno jako s důvěrnou do doby, než bude další postup definitivně uzavřen. Pokud bude celá tato zpráva nebo její část postoupena osobám dotčeným tímto auditem, aby se k němu mohly tyto osoby vyjádřit, informace uvedené v tomto odstavci musejí být postoupeny spolu se zprávou.

Obsah

1	PRÁVNÍ ZÁKLAD.....	6
2	CÍLE.....	6
3	ROZSAH AUDITU.....	7
3.1	Audit společných orgánů zapojených do procesu řízení a přidělování finančních prostředků EU.....	8
3.2	Audit EFRR a FS projektů udělených společností ze skupiny AGROFERT.....	9
3.3	Audit ESF projektů poskytnutých společností ze skupiny AGROFERT.....	10
4	PŘÍSTUP.....	11
5	ZJIŠTĚNÍ A OPATŘENÍ, KTERÁ MAJÍ BÝT PŘIJATA / DOPORUČENÍ.....	12
5.1	Společné orgány – zjištění týkající se průřezového systému.....	12
1.	Právní základ týkající se střetu zájmů.....	12
2.	Zjištěná fakta.....	15
3.	Závěry.....	21
5.2	EFRR a FS zjištění a opatření, která mají být přijata / doporučení.....	24
5.2.1	OP Životní prostředí (2007CZ161PO006) a OP Životní prostředí (2014CZ16M10P002).....	25
5.2.1.1	Systémová zjištění.....	25
5.2.1.2	Zjištění o operacích.....	30
5.2.2	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (CCI 2014CZ16RFOP001) – programové období 2014–2020).....	34
5.2.2.1	KP 2 – Systémová zjištění.....	34
5.2.2.2	KP 4 – Systémová zjištění.....	39
5.2.2.3	Zjištění o operacích.....	44
5.2.3	OP Podnikání a inovace (CCI 2007CZ161PO004) 2007–2013.....	55
5.3	Zjištění ESF a opatření, která mají být přijata / doporučení.....	59
5.3.1	OP Zaměstnanost (CCI 2014CZ05M9OP001).....	59
5.3.1.1	Zjištění o operacích.....	59
6	ZÁVĚRY AUDITU A STANOVISKO.....	62
6.2	ZÁVĚRY AUDITU.....	62

Seznam zkratk

AO	auditní orgán
CCI	společný kód pro identifikaci
CPV	společný slovník pro veřejné zakázky
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	evropské strukturální a investiční fondy
FS	Fond soudržnosti
INTOSAI	Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí
KH	kritérium hodnocení
KP	klíčový požadavek
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	malé a střední podniky
MS2014+	Národní monitorovací systém pro implementaci programů v České republice pro programové období 2014–2020
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NSU	nařízení o společných ustanoveních (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013)
OP	operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP PA	Operační program Praha – Adaptabilita
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
ŘKS	řídící a kontrolní systém/systemy
ŘO	řídící orgán
ŘO PI	řídící orgán Operačního programu Podnikání a inovace 2007–2013

ŘO PIK	řídící orgán Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020
ZS	zprostředkující subjekt
ZS-API	zprostředkující subjekt – Agentura pro podnikání a inovace
ZS-CZIn	zprostředkující subjekt – Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
ZS-SFŽP ČR	zprostředkující subjekt – Státní fond životního prostředí České republiky

1 PRÁVNÍ ZÁKLAD

Právním základem pro koordinovaný audit je čl. 75 odst. 1 a odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 a článek 72 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

2 CÍLE

Hlavními cíli tohoto auditu bylo:

1. cíl auditu

Získat přiměřenou jistotu, že pokud jde o granty podepsané se společnostmi ze skupiny AGROFERT mezi červnem 2011 a červencem 2018, řídicí a kontrolní systémy zodpovědné za výše zmíněné programy před tím, než vstoupilo v platnost finanční nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, byly v souladu s regulačním rámcem a fungovaly efektivně při přidělování finančních prostředků EU, od schválení programů po prováděcí fázi, se zvláštním důrazem na opatření zabraňující střetu zájmů;

2. cíl auditu

prostřednictvím přezkumu reprezentativního vzorku operací ověřit, že ŘKS fungovaly efektivně, pokud jde o KP 2 – Vhodný výběr operací a KP 16 – Adekvátní audit operací, jak jsou tyto definovány v nařízeních, která se uplatní pro programové období 2007–2013 a 2014–2020¹;

3. cíl auditu

prostřednictvím přezkumu reprezentativního vzorku operací ověřit, že ŘKS fungovaly efektivně, pokud jde o KP 4 – Adekvátní řídicí kontroly a KP 16 – Adekvátní audit operací, jak jsou tyto definovány v nařízeních, která se uplatní pro programové období 2007–2013 a 2014–2020²;

4. cíl auditu

zjistit, zda existují důkazy o střetu zájmů v procesu přidělování finančních prostředků EU programům nebo odvětvím, který by mohl mít za následek upřednostnění operací předložených společnostmi ze skupiny AGROFERT; a

5. cíl auditu

zjistit a posoudit změny ve struktuře, personálním složení a pracovních postupech příslušných vnitrostátních orgánů, včetně výběrových komisí, které mohly ovlivnit proces přiznání dotací nebo vnitrostátní kontroly a audity.

Audit zkoumal období, které spadá do působnosti finančního nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012 (dále jen „finanční nařízení 2012“) do doby, než vstoupilo v platnost finanční nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018 (dále jen „finanční nařízení 2018“).

¹ Čl. 58–60 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (pro programové období 2007–2013) a čl. 72–74 a 123–125 nařízení (EU) č. 1303/2013 (pro programové období 2014–2020).

² Čl. 58–60 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (pro programové období 2007–2013) a čl. 72–74 a 123–125 nařízení (EU) č. 1303/2013 (pro programové období 2014–2020).

3 ROZSAH AUDITU

Audit se soustředil na:

- ověření souladu ŘKS s příslušným regulačním rámcem a na jeho efektivní fungování, pokud jde o zabránění střetu zájmů;
- přezkum zavedených systémů a postupů ve vztahu k výše zmíněným klíčovým požadavkům 2, 4 a 16 pro finanční prostředky z EFRR, FS a ESF přidělené společností ze skupiny AGROFERT v průběhu programového období 2007–2013 a 2014–2020.
- detailní prověření vybraných vzorků operací, jejichž příjemci byly společnosti ze skupiny AGROFERT a případně jiné společnosti, v prostorách dotčených programových orgánů a/nebo zprostředkujících subjektů.
- přezkum práce provedené auditním orgánem, včetně systémových auditů a auditů operací vztahujících se k těmto operacím.

U finančních prostředků z EFRR/FS bylo pro audit vybráno 36 operací z celkových 98, u nichž společnosti ze skupiny AGROFERT získaly financování z ESF/EFRR/FS. Na 6 těchto operací bylo přidáno ve druhé fázi a jsou považovány za vyčerpávající výběr. Seznam vybraných operací je uveden v Příloze III. Auditovaný soubor neobsahoval žádné operace, u nichž by granty byly uděleny po 2. srpnu 2018 (tzn. poté, co vstoupilo v platnost nové finanční nařízení).

Následující tabulka zachycuje přehled schváleného financování z EFRR/FS (příspěvky EU) pro společnosti ze skupiny AGROFERT v CZK a v přibližném přepočtu na EUR³ na základě informací poskytnutých českými úřady v listopadu 2018⁴.

Programové období	ŘO	Hodnota vzorku (příspěvek EU) v CZK	Hodnota souboru (příspěvek EU) v CZK	%	Počet operací ve vzorku	Počet operací v souboru	%
2007–2013	MPO	291 344 453,00	416 025 203,00	70 %	11	22	50 %
2007–2013	MŽP	684 273 007,0	799 839 868,45	86 %	13	52	25 %
2014–2020	MPO	243 622 416,18	340 519 464,91	72 %	10	22	45 %
2014–2020	MŽP	86 865 838,30	86 865 838,30	100 %	2	2	100 %
Celkem		1 306 105 714	1 643 250 374,7	79 %	36	98	36 %
		50 624 252 EUR	63 691 875 EUR				

³ Indikativní směnný kurz použitý v této zprávě: 1 EUR = 25,80 CZK.

⁴ Na základě seznamů, které české orgány poskytly REGIO, EMPL a AGRI dne 30. října 2018 a které obsahují všechny operace, u nichž společnosti ze skupiny AGROFERT získaly spolufinancování z EFRR/FS/ESF/EZFRV v průběhu programového období 2007–2013 a 2014–2020.

U finančních prostředků z ESF proběhl audit celkem u tří operací, tj. u dvou operací v programovém období 2007–2013 a u jedné operace v programovém období 2014–2020. Tyto tři operace představují celý soubor ESF operací, které byly uděleny skupině AGROFERT od roku 2012, a to takto:

Projekt č.	Příjemce	OP	Hodnota projektu (CZK)	Datum udělení
16_043/0004636	Synthesia, a.s.	OP Zaměstnanost	1 899 360,00	1/3/2017
94.00822	MAFRA, a.s.	OP LZZ	4 021 162,60	20/5/2013
1.1.00/34415	ACOMWARE, s.r.o.	OP PA	753 924,70	21/3/2012
		Celkem	6 674 447,30	

Dotčené řídicí orgány ESF a EFRR/FS byly Komisí dne 4. prosince 2018 požádány, aby přestaly Komisi vykazovat výdaje na operace udělené společností ze skupiny AGROFERT, a dne 6. prosince 2018 tuto žádost přijaly. Částky ve výše uvedené tabulce proto představují maximální hodnotu grantu všech 101 operací (98+3), zatímco částky již proplacené z rozpočtu EU na tyto operace činí 1 273 290 818 CZK (cca 49,35 mil. EUR) z EFRR a 3 190 016 CZK (cca 0,12 mil. EUR) z ESF.

3.1 Audit společných orgánů zapojených do procesu řízení a přidělování finančních prostředků EU

Audit společných (průřezových) orgánů provedly společně GŘ EMPL, REGIO a AGRI ve dnech 8.–9. ledna 2019 a 14.–15. ledna 2019.

Audit se uskutečnil na úrovni následujících společných orgánů zapojených do procesu řízení a do přidělování finančních prostředků EU na politické priority a operační programy:

- Rada pro ESI fondy;
- Rada pro fondy Společného strategického rámce;
- Národní orgán pro koordinaci; a
- Řídicí a kontrolní výbor.

Audit zahrnoval všechny aspekty týkající se procesu řízení a přidělování finančních prostředků EU, od schválení operačních programů po prováděcí fázi, v obou programových obdobích, a zaměřoval se na zapojení předsedy vlády Andreje Babiše a na jakýkoliv zjištěný střet zájmů. Výsledky včetně zjištění a doporučení této části auditu jsou uvedeny v oddíle 5.1 této zprávy.

3.2 Audit EFRR a FS projektů udělených společností ze skupiny AGROFERT

U EFRR a FS byly do auditu zahrnuty čtyři OP (dva v každém programovém období), řízené dvěma řídicími orgány, tj. Ministerstvem životního prostředí (dále jen „MŽP“) a Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“), a příslušnými zprostředkujícími subjekty, tj. Státním fondem životního prostředí (dále jen „SFŽP“), Agenturou pro podporu podnikání a investic – CzechInvest (dále jen „CZIn“) a Agenturou pro podnikání a inovace (dále jen „API“). Audit se uskutečnil v prostorách řídicích orgánů, zprostředkujících subjektů a auditního orgánu.

Auditní činnost zahrnovala také přezkoumání zavedených systémů a postupů s ohledem na klíčové požadavky uvedené v oddíle 2 této zprávy a byla doplněna detailním prověřením reprezentativního vzorku operací.

Vzorek operací vztahujících se ke KP 2 – Vhodný výběr operací

Auditovaný vzorek byl vybrán na základě příspěvku EU ze souboru operací udělených společností ze skupiny AGROFERT ze strany MŽP a MPO jak v programovém období 2007–2013, tak v programovém období 2014–2020. Extrapolované výsledky vycházejí také z příspěvku EU.

Vzhledem k malé velikosti souboru, na němž byl audit proveden, auditoři GŘ REGIO použili k výběru vzorku metodu namátkového výběru. Použitou metodou výběru vzorku byla metoda stejné pravděpodobnosti – jednoduchý námtkový výběr stratifikovaný podle řídicího orgánu (tj. 15 operací na řídicí orgán) a programové období. Na 6 operací bylo přidáno ve druhé fázi, čímž se celkový počet operací ve vzorku zvýšil na 36 a jsou považovány za vyčerpávající výběr.

Vybrané operace dle programového období a operačního programu jsou uvedeny v Příloze III.

Podrobnosti rozsahu auditu

U EFRR a FS byl vybrán reprezentativní vzorek 36 operací z celkového souboru 98 operací společností ze skupiny AGROFERT spolufinancovaných z EFRR/FS od roku 2011 do roku 2018 a výsledky byly extrapolovány na tento soubor. Vzorek zahrnuje řídicí orgány v obou programových obdobích. Podrobnosti rozsahu auditu týkající se hodnoty a počtu operací (na řídicí orgán a na programové období) jsou uvedeny výše v tabulce u bodu 3.

Dílčí vzorek operací vztahujících se ke KP 4 – Adekvátní řídicí kontroly

Pro posouzení řádného fungování KP 4 byl vybrán dílčí vzorek 10 operací z 36 operací vybraných pro KP 2. Tento dílčí vzorek zahrnoval 5 operací na řídicí orgán. Seznam vybraných operací je přiložen v Příloze IV.

Auditoři REGIO dále pro řídicí orgán na Ministerstvu průmyslu a obchodu přezkoumali všechna zadávací řízení zahájená v rámci přezkoumávaných operací pro programové období 2014–2020 a ověřili důvody změn v rozhodnutí o grantech.

Vybraný vzorek a dílčí vzorek jsou reprezentativní, pokud jde o ŘO a programové období, a poskytují proto spolehlivý základ pro extrapolaci závěrů týkajících se adekvátního fungování KP 2 a KP 4.

Výsledky včetně zjištění a doporučení této části auditu jsou uvedeny v oddíle 5.2 této zprávy.

Přezkum činnosti provedené auditním orgánem

Pro posouzení řádného fungování KP 16 se audit zaměřil na auditní činnost provedenou auditním orgánem dle článku 127 nařízení (ES) č. 1303/2013 a soustředil se na audit operací.

Auditní činnost sestávala z dokumentárního přezkumu zpráv auditního orgánu a pracovních dokumentů předložených Komisi a z inspekce na místě, v rámci nichž bylo ověřováno následující:

- i) metodika auditního orgánu za účelem ověření, zda je tato metodika v souladu s příslušnými nařízeními (konkrétně NSU), zda zajišťuje výběr reprezentativního vzorku operací, které mají být auditovány, a zda zajišťuje dostatečné pokrytí všech aspektů legality a správnosti operací se zaměřením na odhalení potenciálního střetu zájmů a potenciálních známek nepřijatelného ovlivňování auditní činnosti;
- ii) zda byla metodika auditního orgánu správně použita, zda byla dodržena strategie auditu a zda existují důkazy jakéhokoliv zasahování do strategie auditu a jejího provádění;
- iii) vzorek pracovních dokumentů auditního orgánu (kontrolní seznamy) v souvislosti s odhalováním a předcházením střetu zájmů s ohledem na výběr projektů a řídicí kontrolu;
- iv) fungování nového nástroje spuštěného v lednu 2019 pro kontrolu vlastnické struktury příjemců prováděnou auditním orgánem a všemi řídicími orgány.

3.3 Audit ESF projektů poskytnutých společností ze skupiny AGROFERT

U ESF zahrnoval audit tři OP (dva pro programové období 2007–2013 a jeden pro programové období 2014–2020) a dva řídicí orgány – Ministerstvo práce a sociálních věcí a Hl. m. Prahu. Audit se uskutečnil v prostorách řídicích orgánů a na úrovni jednoho příjemce.

Audit zahrnoval všechny aspekty spojené s procesem řízení finančních prostředků EU, od schválení operačních programů ESF po prováděcí fázi, a to pro obě programová období 2007–2013 a 2014–2020.

Auditní činnost zahrnovala přezkum zavedených systémů a postupů týkajících se výše uvedených klíčových požadavků v rozsahu auditu, včetně detailního prověření všech ESF operací udělených skupině AGROFERT.

Vzorek operací vztahujících se ke KP 2 a KP 4

EMPL celkem provedlo audit tří operací, tj. dvou operací v programovém období 2007–2013 a jedné operace v programovém období 2014–2020. Tyto tři operace představují celý soubor ESF operací zadaných skupině AGROFERT od roku 2012. Podrobnosti rozsahu auditu týkající se hodnoty operací jsou uvedeny výše v tabulce u bodu 3.

Výsledky včetně zjištění a doporučení této části auditu jsou uvedeny v oddíle 5.3 této zprávy.

4 PŘÍSTUP

Auditní činnost byla provedena v souladu s metodikou stanovenou v Memorandu pro plánování auditu a s Pokyny pro Komisi a členské státy ke společné metodice pro hodnocení systémů řízení a kontroly v členských státech, včetně kritérií hodnocení⁵.

Audit byl vykonán v souladu s ISSAI 4000 (pokyny pro audit souladu od organizace INTOSAI)⁶. Zahrnoval shromažďování důkazů před provedením auditů na místě a v jejich průběhu, přezkum postupů a spisů, vedení rozhovorů a přezkum procesu výběru a řídicích kontrol souvisejících s vybraným vzorkem operací.

Po ukončení práce na místě dne 15. února 2019 si auditoři EK formou dopisu [Ares(2019)1057359] ze dne 20. února 2019 vyžádali dodatečná vysvětlení od vnitrostátních orgánů. Tento dopis pozastavil zákonem stanovenou lhůtu podle čl. 75 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) č. 1303/2013 do doby, kdy byly požadované informace částečně poskytnuty dne 26. února 2019 (Ares(2019)3420031).

Dodatečné informace byly vyžádány dne 4. března 2019, čímž byla opět pozastavena lhůta stanovená v čl. 75 odst. 2 písm. a), a odpověď členského státu byla obdržena dne 14. března 2019 prostřednictvím Ares(2019)1698371.

Tyto dvě žádosti o dodatečné informace měly proto za následek prodloužení lhůty pro podání zprávy v délce tří měsíců dle čl. 75 odst. 2 písm. a) NSU, a to o 16 dní. Tato lhůta vyprší dne 31. května 2019.

---

⁵ EGESIF_14-0020-final z 18. prosince 2014

⁶ [http://www.issai.org/media\(797,1033\)/ISSAI_4000_E_Endorsement_version_June.pdf](http://www.issai.org/media(797,1033)/ISSAI_4000_E_Endorsement_version_June.pdf)

5 ZJIŠTĚNÍ A OPATŘENÍ, KTERÁ MAJÍ BÝT PŘIJATA / DOPORUČENÍ

5.1 Společné orgány – zjištění týkající se průřezového systému

Zjištění 01

Klíčový požadavek: 4 – Adekvátní řídicí kontroly

1. Právní základ týkající se střetu zájmů

Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012

Čl. 59 odst. 1

Plní-li Komise rozpočet v rámci sdíleného řízení, jsou úkoly související s plněním rozpočtu pověřeny členské státy. Komise a členské státy dodržují zásady řádného finančního řízení, transparentnosti a zákazu diskriminace a zajišťují viditelnost činnosti Unie při správě jejích finančních prostředků. Za tímto účelem Komise a členské státy plní své povinnosti spojené s kontrolou a auditem a přebírají z toho vyplývající odpovědnost stanovenou tímto nařízením. Doplňková ustanovení jsou obsažena v odvětvových pravidlech.

Čl. 32 odst. 3

Účinná vnitřní kontrola vychází z osvědčených mezinárodních postupů a zahrnuje zejména:

- a) rozdělení úkolů;*
- b) vhodné řízení rizik a strategii kontroly zahrnující kontroly na úrovni příjemců finančních prostředků;*
- c) zabránění střetu zájmů;*
- d) přiměřené auditní stopy a úplnost údajů v datových systémech;*
- e) postupy sledování dosažených výsledků a následná opatření reagující na zjištěné nedostatky a výjimky ve vnitřních kontrolách;*
- f) pravidelné posuzování řádného fungování systému vnitřní kontroly.*

Ačkoliv neexistuje žádná definice střetu zájmů u sdíleného řízení, článek 57 uvádí prvky a kritéria, kdy by se mělo mít za to, že střet zájmů existuje:

1) *Účastníci finančních operací a jiné osoby podílející se na plnění rozpočtu a na jeho správě, včetně přípravy na tuto činnost, na auditu nebo na kontrole se zdrží jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie. Pokud toto riziko existuje, upustí dotčená osoba od takového jednání a předloží věc pověřené schvalující osobě, která vydá písemné potvrzení o tom, zda střet zájmů existuje. Dotčená osoba informuje rovněž svého přímého nadřízeného. Pokud se zjistí střet zájmů, ukončí dotčená osoba veškerou svou činnost ve věci. Pověřená schvalující osoba učiní sama veškeré další vhodné kroky.*

2) *Pro účely odstavce 1 ke střetu zájmů dochází, je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, z důvodů hospodářského zájmu nebo z důvodů jiného společného zájmu s příjemcem finančních prostředků ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby podle odstavce 1.*

3) Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 210, kterými určí jednání, jež mohou představovat střet zájmů, a postup, který se má v těchto případech použít.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018

Článek 36 odst. 3

3. Účinná vnitřní kontrola vychází z osvědčených mezinárodních postupů a zahrnuje zejména tyto prvky:

c) zabránění střetu zájmů;

Článek 61

1) Účastníci finančních operací ve smyslu kapitoly 4 této hlavy a jiné osoby, včetně vnitrostátních orgánů na všech úrovních, podílející se na plnění rozpočtu v přímém, nepřímém a sdíleném řízení, včetně přípravy na tuto činnost, na auditu nebo na kontrole, se zdrží jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie. Přijmou rovněž vhodná opatření, která u funkcí v rámci jejich odpovědnosti zamezí vzniku střetu zájmů a která řeší situace, jež lze objektivně vnímat jako střet zájmů.

2) Případné riziko střetu zájmů týkající se zaměstnance vnitrostátního orgánu přednese tento zaměstnanec svému přímému nadřízenému. Případné riziko střetu zájmů týkající se zaměstnance, na něhož se vztahuje služební řád, přednese tento zaměstnanec příslušné pověřené schvalující osobě. Příslušný přímý nadřízený nebo pověřená schvalující osoba písemně potvrdí, zda střet zájmů existuje. Je-li zjištěn střet zájmů, zajistí orgán oprávněný ke jmenování nebo příslušný vnitrostátní orgán, aby dotčený zaměstnanec ukončil veškerou činnost v dané věci. Příslušná pověřená schvalující osoba nebo příslušný vnitrostátní orgán zajistí, aby byly učiněny veškeré další vhodné kroky v souladu s platným právem.

3) Pro účely odstavce 1 ke střetu zájmů dochází, je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, z důvodů hospodářského zájmu nebo z důvodů jiného přímého či nepřímého osobního zájmu ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby podle odstavce 1.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015

Článek 3 odst. 6

„skutečným majitelem“ [se rozumí] fyzická osoba nebo osoby, které v konečném důsledku vlastní nebo kontrolují klienta, nebo fyzická osoba nebo osoby, jejichž jménem se transakce nebo činnost provádí, což zahrnuje přinejmenším:

b) v případě svěřenských fondů:

i) zakladatele;

ii) svěřenského správce nebo svěřenské správce;

iii) osoby vykonávající dohled nad správou fondu, existují-li;

iv) obmyšlené, nebo pokud ještě nebyly určeny konkrétní fyzické osoby, které mají prospěch z právního uspořádání nebo právnícké osoby, okruh

osob, v jejichž hlavním zájmu je právní uspořádání nebo právnická osoba založena nebo provozována;

v) jakoukoli jinou fyzickou osobu, která v konečném důsledku vykonává kontrolu nad svěřenským fondem prostřednictvím přímého či nepřímého vlastnictví nebo jinými prostředky;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013

Článek 65 odst. 1

Způsobilost výdajů se kromě případů, kdy jsou přímo v tomto nařízení nebo v pravidlech pro daný fond či na jejich základě stanovena zvláštní pravidla, určuje na základě vnitrostátních právních předpisů.

Zákon č. 159/2006 Sb. ze dne 16. března 2006 o střetu zájmů

§ 2

(1) Pro účely tohoto zákona se veřejným funkcionářem rozumí

a) poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,

...

c) člen vlády nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu, v jehož čele není člen vlády

...

§ 3 odst. 1

Veřejný funkcionář je povinen zdržet se každého jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce. Osobním zájmem se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů.

§ 4 odst. 1 a odst. 2

(1) Veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) až m) nesmí

a) podnikat nebo provozovat jinou samostatnou výdělečnou činnost,

b) být členem statutárního orgánu, členem řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu právnické osoby, která podniká (dále jen „podnikající právnická osoba“), pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, nebo

c) být v pracovněprávním nebo obdobném vztahu nebo ve služebním poměru, nejde-li o vztah nebo poměr, v němž působí jako veřejný funkcionář.

(2) Omezení podle odstavce 1 se nevztahuje na správu vlastního majetku a na činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární, uměleckou nebo sportovní, nejde-li o vlastní podnikání v těchto oborech.

§ 4c (vstup v platnost dne 9. února 2017)

Je zakázáno poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla nebo investiční pobídku podle právního předpisu upravujícího investiční pobídky obchodní

společnosti, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.

Zákon č. 253/2008 Sb., ze dne 5. června 2008 o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

§ 4 odst. 4 písm. c)

Skutečným majitelem se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti. Má se za to, že při splnění podmínek podle věty první skutečným majitelem je:

u nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti fyzická osoba nebo skutečný majitel právnické osoby, která je v postavení:

1. zakladatele,
2. svěřenského správce,
3. obmyšleného,
4. osoby, v jejímž zájmu byla založena nebo působí nadace, ústav, nadační fond, svěřenský fond nebo jiné uspořádání bez právní osobnosti, není-li určen obmyšlený, a
5. osoby oprávněné k výkonu dohledu nad správou nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti.

2. Zjištěná fakta

- (1) Od 26. října 2013 je pan Babiš poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Od 29. ledna 2014 do 24. května 2017 byl ministrem financí a místopředsedou vlády pro ekonomiku. Od 6. prosince 2017 je předsedou vlády.

Jako hlava vlády určuje předseda vlády její hlavní politickou orientaci, navrhuje členy vlády ke jmenování prezidentovi a může požádat prezidenta o jejich odvolání. Vláda navrhuje státní rozpočet a je také odpovědná za jeho plnění. V rámci omezení stanovených zákonem vláda proto navrhuje priority veřejných výdajů a přidělování finančních prostředků na tyto priority. Objem veřejných výdajů, jež jsou později proplaceny z ESI fondů, tvoří součást příjmů státního rozpočtu.

Vláda může také odvolat vysoce postavené úředníky, kteří jsou odpovědní za fondy EU, na základě systému stanoveného v § 17 českého zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě. Například v lednu 2018 vláda vedená panem Babišem odvolala náměstka ministra práce a sociálních věcí pro řízení sekce evropských fondů.

- (2) Pan Babiš byl od 29. ledna 2014 členem Rady pro fondy Společného strategického rámce, která byla v prosinci 2014 přeměněna na Radu pro Evropské strukturální a investiční fondy. Obě rady jsou expertními a poradními orgány vlády v oblasti koordinace pomoci poskytované z fondů EU. Závěry rad tvoří základ pro další rozhodování ministrů odpovědných na další úrovni za provádění finančních prostředků EU.
- (3) Auditní orgán je subjekt v rámci Ministerstva financí, který je podřízený náměstkovi ministra financí.

- (4) Pan Babiš byl v období, kdy působil jako ministr financí a místopředseda vlády pro ekonomiku (od 29. ledna 2014 do 24. května 2017) jediným akcionářem skupiny AGROFERT. Jako jediný vlastník skupiny měl ekonomický zájem na jejím úspěchu. Ačkoliv nebyl přímým členem statutárního, řídicího nebo dozorčího orgánu, vykonával pan Babiš jako jediný akcionář funkce valné hromady a v této funkci rozhodoval o rozdělení zisku a jmenování a odvolání členů (statutárních, řídicích a dozorčích) orgánů skupiny.

Během tohoto období zakazoval český zákon č. 159/2006 o střetu zájmů veřejným činitelům, což je termín, pod nějž spadají členové vlády, podnikat nebo provozovat jinou samostatnou výdělečnou činnost (§ 4 odst. 1 zákona). Nicméně tento zákaz se nevztahuje na správu vlastního majetku (§ 4 odst. 2 zákona).

Unijní právo rozlišuje mezi prostým faktem držení akcií (i v případě držení kontrolního podílu akcií), které není samo o sobě považováno za ekonomickou činnost, a skutečným podnikáním, například v podobě výkonu práv spojených s držením kontrolního podílu akcií s cílem ovlivňovat řízení. Tento rozdíl je důležitý také při výkladu českého práva⁷.

Lze tedy dospět k závěru, že držení akcií skupiny AGROFERT panem Babišem spadá pod výjimku uvedenou v § 4 odst. 2 českého zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, pouze do té míry, pokud by ve skutečnosti neovládal skupinu tím, že by byl přímo či nepřímo zapojen do jejího řízení.

V tomto ohledu útvary Komise zjistily následující rozhodnutí učiněná panem Babišem jakožto jediným akcionářem skupiny AGROFERT při výkonu funkce valné hromady:

- dne 5. května 2014 pan Babiš rozhodl o rozdělení zisku společnosti Agrofert, a.s. za rok 2013;
- dne 23. ledna 2015 se pan Babiš rozhodl změnit stanovy společnosti Agrofert, a.s. (např. pravomoc valné hromady, informační toky směrem k valné hromadě, pravomoc představenstva a dozorčí rady);
- dne 24. června 2016 se pan Babiš rozhodl změnit stanovy společnosti Agrofert, a.s. (např. akcie společnosti, práva akcionářů, pravomoc valné hromady);
- dne 28. července 2016 se pan Babiš rozhodl prodloužit členství jedné osoby v dozorčí radě společnosti Agrofert, a.s.;
- dne 16. prosince 2016 se pan Babiš rozhodl prodloužit členství sedmi osob v představenstvu a jedné osoby v dozorčí radě a změnit stanovy společnosti Agrofert, a.s. (např. akcie společnosti, práva akcionářů, jediný výkon funkce valné hromady, pravomoc představenstva a dozorčí rady);
- dne 23. prosince 2016 se pan Babiš rozhodl odvolat jednu osobu z představenstva společnosti Agrofert, a.s.; a

---

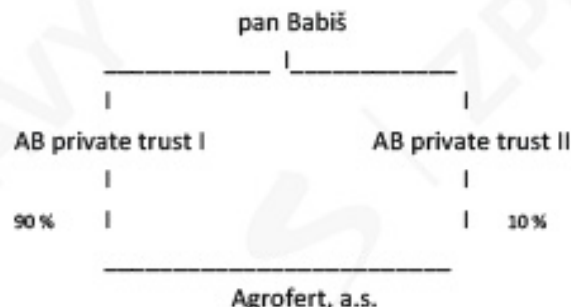
⁷ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v případě 14 Kse 1/2017 – 131, body 23 a 35

to potvrzuje, že se pan Babiš podílel na řízení skupiny AGROFERT. Na základě tohoto posouzení mají útvary Komise za to, že toto zapojení spadá pod zákaz stanovený v § 4 odst. 1 českého zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, a výjimka stanovená v § 4 odst. 2 se neuplatní. Nicméně útvary Komise si jsou vědomy toho, že tento článek nestanovil výslovný zákaz poskytování veřejných prostředků, včetně finančních prostředků EU, společností, na jejichž činnosti se veřejný činitel podílel.

- (5) § 4c českého zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, vstoupil v platnost dne 9. února 2017 a zakazuje poskytování dotací obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.
- (6) Dne 1. února 2017 zřídil pan Babiš dva svěřenské fondy (AB private trust I a AB private trust II). Dne 3. února 2017 byly všechny společnosti skupiny AGROFERT převedeny do těchto svěřenských fondů. Stanovy ukazují, že pan Babiš je zakladatelem a jediným obmyšleným těchto svěřenských fondů.

Skupina AGROFERT se skládá zhruba z 900 společností, včetně poboček v České republice, na Slovensku, v Maďarsku, Polsku, Nizozemí, Rusku a Německu. Skupina AGROFERT je jednou z největších společností v České republice a zabývá se především zemědělstvím, potravinářským průmyslem a chemickým průmyslem. Vlastní také dvoje přední noviny v zemi a televizní a rozhlasové stanice.

- (7) Stanovy svěřenských fondů a smlouvy se svěřenskými správci potvrzují, že:
- dvěma hlavními cíli svěřenských fondů je i) správa skupiny AGROFERT, a ii) ochrana zájmů pana Babiše;
  - pan Babiš zřídil svěřenské fondy na omezenou dobu, primárně na dobu, kdy zastává funkci člena vlády;
  - svěřenský správce vykonává vlastnická práva nad majetkem vloženým do svěřenských fondů. Pan Babiš je oprávněn odvolat svěřenského správce, pokud tento poruší pravidla svěřenecké správy nebo jiné povinnosti dle stanov (např. pokud nehájí zájmy pana Babiše). Svěřenský správce může být odvolán také radou protektorů;

- svěřenský správce může rozhodovat o tom, jak bude spravován majetek ve svěřenském fondu, ale svěřenský správce nemůže:
  - a. schválit (nebo umožnit) transformaci, jíž by se účastnila společnost, která není členem skupiny AGROFERT; nebo
  - b. navýšit základní kapitál společností ze skupiny AGROFERT, aniž by všechny nově vydané akcie nenabyl pan Babiš.

Přijetí následujících rozhodnutí navíc podléhá schválení radou protektorů:

- c. rozdělení zisků svěřenských fondů;
  - d. výkon hlasovacích práv;
  - e. nakládání s majetkem svěřenských fondů nad limit stanovený radou protektorů.
- dohled nad správou svěřenských fondů vykonává rada protektorů. Rada protektorů se skládá ze tří členů jmenovaných panem Babišem. Může přijmout rozhodnutí, pouze pokud s ním souhlasí všichni tři její členové;
  - v určitých případech (pokud rada protektorů neurčí protektora) se může pan Babiš zúčastnit schůze rady protektorů a má jeden hlas;
  - paní Babišová (manželka pana Babiše) je členem rady protektorů a je považována za rodinného protektora. Rodinného protektora jmenuje pan Babiš a ten také může odvolat osobu z funkce rodinného protektora bez uvedení důvodu. Rada protektorů není usnášeníschopná, pokud není přítomen rodinný protektor;
  - pan Babiš je oprávněn odvolat ostatní protektory, pokud protektor poruší pravidla svěřenecké správy nebo jiné povinnosti dle stanov (např. pokud svěřenský správce nehájí zájmy pana Babiše);
  - pokud je správa svěřenských fondů ukončena, všechny majetek ve svěřenských fondech bude vydán zpět panu Babišovi. A konečně, během správy svěřenských fondů může pan Babiš dostat jakýkoliv zisk z majetku ve svěřenských fondech.

Článek 3 odst. 6 směrnice o boji proti praní špinavých peněz (Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015) stanoví, že skutečným vlastníkem v případě svěřenských fondů je zakladatel, svěřenský správce, osoba vykonávající dohled nad správou fondu nebo obmyšlená osoba. To znamená, že pan Babiš je skutečným vlastníkem svěřenských fondů.

- (8) Vzhledem k výše zmíněné charakteristice vedení, zvláště ke skutečnosti, že pan Babiš definoval cíle svěřenských fondů (zejména ochranu jeho zájmů), založil je a jmenoval všechny zúčastněné osoby, které může také odvolat, lze usoudit, že má přímý i nepřímý rozhodující vliv na svěřenské fondy. Na základě tohoto posouzení má Komise za to, že prostřednictvím těchto svěřenských fondů pan Babiš nepřímo ovládá mateřskou společnost skupiny AGROFERT (Agrofert, a.s.).
- (9) V důsledku toho mají útvary Komise za to, že se na pana Babiše vztahuje § 4c českého zákona č. 159/2006 o střetu zájmů. Útvary Komise se proto domnívají, že všechny granty poskytnuté skupině AGROFERT od 9. února 2017 nejsou v souladu

s vnitrostátními právními předpisy o střetu zájmů, jež zakazují poskytnutí dotace takové obchodní společnosti, a následně proto také s čl. 65 odst. 1 NSU.

Tento závěr se zdá být podpořen stanoviskem českého Ministerstva spravedlnosti (ministerstva zodpovědného za vnitrostátní zákon o střetu zájmů) z listopadu 2018 (viz Přílohu V), který potvrzuje:

S přihlédnutím k výše uvedenému jsme dospěli k závěru, že jde-li o souvislost se svěřenskými fondy, patrně jedinou situací, v níž lze uvažovat o aplikaci zákazu stanoveného v § 4c zákona o střetu zájmů, je situace, kdy je prostřednictvím svěřenského fondu (tedy nepřímo) vykonáván rozhodující vliv na obchodní korporaci (ovládanou osobu), která sama vlastní v obchodní společnosti, jež má být příjemcem dotace nebo investiční pobídky podle zvláštních právních předpisů, podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti. Jak již bylo řečeno, v prostředí ovládaní lze vliv uplatňovat přímo i nepřímo, tedy i prostřednictvím jiné osoby či non-subjektu (svěřenského fondu, který sám může být i osobou ovládající – k tomu viz výše). Vždy je nicméně třeba pro konečný závěr o ovládaní na všech úrovních ovládaní (dochází-li k uplatňování vlivu nepřímo) zkoumat, zda tento vliv je ve vztahu k jednání nebo jinému chování ovládané osoby rozhodující a je s ním v přímé souvislosti; postačí přítom i pouhá možnost výkonu takového rozhodujícího vlivu.

Analýza Ministerstva spravedlnosti zároveň zřejmě naznačuje, že zákaz uvedený v § 4c českého zákona č. 159/2006 o střetu zájmů se vztahuje pouze na dotčenou obchodní společnost, a nikoliv na ovládanou osobu jako takovou. Takový výklad by znamenal, že výše zmíněný zákaz se vztahuje pouze na společnosti, v nichž společnost Agrofert, a.s., vlastní alespoň 25 %, a nikoliv na samotný Agrofert, a.s. Podle útvarů Komise by takový výklad byl příliš formalistický.

Zákon o obchodních korporacích je součástí soukromého práva a upravuje především obchodní společnosti. To může být důvod, proč jsou v ustanoveních týkajících se ovládaní zmíněny jen obchodní korporace, a ne jiné subjekty (s právní subjektivitou nebo bez ní), jež mohou být nicméně také „ovládané“, ale které nejsou hlavním předmětem tohoto zákona.

Na druhou stranu, zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, je součástí soukromého práva a jeho cílem je zabránit střetu zájmů ve všech jeho podobách. V této souvislosti by měl být termín „ovládaná osoba“ v § 4c zákona chápán obecněji jako subjekt nebo mechanismus, jehož prostřednictvím je ovládaní prováděno, nikoliv pouze omezeně jako kategorie obchodních korporací ve smyslu zákona o obchodních korporacích. Takový přístup podporuje i důvodová zpráva zákona. Jinak by bylo možné obejít uplatnění tohoto ustanovení jednoduše založením svěřenského fondu a zachováním si skutečné kontroly nad dotčenými akciemi.

Na základě výše uvedeného mají útvary Komise za to, že § 4c se použije i na situaci, kdy veřejný činitel vykonává rozhodující vliv nad obchodní korporací prostřednictvím ovládaného subjektu, který není obchodní korporací a který nemusí mít právní subjektivitu, jako je například svěřenský fond.

Vzhledem k výše uvedeným znakům správy, zejména ke skutečnosti, že pan Babiš stanovil cíle svěřenských fondů (především ochranu jeho zájmů), nastavil jejich

fungování a jmenoval jejich zúčastněné strany, které může rovněž odvolat, má pan Babiš v současné době rozhodující vliv na tyto dva svěřenské fondy.

Pan Babiš tedy tyto dva svěřenské fondy ovládá a jejich prostřednictvím ovládá také skupinu AGROFERT. Na základě tohoto posouzení mají útvary Komise za to, že skupina AGROFERT spadá pod zákaz uvedený v § 4c zákona č. 159/2006. Společnostem ze skupiny proto neměly být poskytnuty dotace a všechny s tím související veřejné granty, včetně EFRR, ESF a Fondu soudržnosti, poskytnuté po 9. únoru 2017 jsou v rozporu s § 4c zákona č. 159/2006 o střetu zájmů a jsou považovány za poskytnuté neregulérně.

- (10) Pokud jde o činnost průřezových orgánů (Rada pro ESI fondy, Národní orgán pro koordinaci, vláda), útvary Komise přezkoumaly různé dokumenty (stanovy, jednací řády, zápisy ze schůzí výborů, podpůrné dokumenty, přijatá rozhodnutí) týkající se činnosti výše zmíněných společných orgánů od roku 2013. Útvary Komise také provedly analýzu záznamů ze schůzí konaných Radou pro ESI fondy.

Analýza těchto dokumentů a záznamů ukazuje, že pan Babiš uplatňoval vliv na rozhodnutí těchto orgánů, zvláště při rozhodovacím procesu týkajícím se přidělování finančních prostředků mezi operačními programy a/nebo v jejich rámci a při schvalování opatření k přepracování/zlepšení řídicích a kontrolních systémů těchto programů. Z toho důvodu zavedené řídicí a kontrolní systémy nezabránilly přidělení finančních prostředků EU, jichž se dotýkal střet zájmů, zejména přidělení finančních prostředků EU programům a sektorům, které by mohly upřednostnit operace předložené společnostmi ze skupiny AGROFERT. Podle práva EU měly české orgány povinnost zajistit efektivní kontrolní systémy, které by zajišťovaly zamezení střetu zájmů. Rozhodnutí přijatá společnými orgány byla schválena na úrovni vlády.

- (11) Osobní a/nebo ekonomický zájem pana Babiše je možné doložit následujícími rozhodnutími týkajícími se finančních prostředků EU, z nichž skupina AGROFERT měla přímý či nepřímý prospěch:

- Národní orgán pro koordinaci provádí analýzu rizik a zjišťuje riziko nízké absorpce nebo neexistence absorpce fondů EU operačními programy. Rada pro ESI fondy a vláda schválily nápravná opatření (akce), která mají být přijata řídicími orgány (např. vnitřní přerozdělení, zvýšení limitů ve výzvě k předkládání projektů, rozšíření rozsahu způsobilých výdajů). To vedlo ke zvýšení maximální výše přidělených finančních prostředků pro velké společnosti u OP Životní prostředí a OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Auditoři Komise uvedli, že velké společnosti včetně některých společností ze skupiny AGROFERT získaly finanční prostředky z těchto programů;
- v červenci 2016 byl na úrovni Rady pro ESI fondy projednáván přesun 2 miliard CZK (cca 78 mil. EUR⁸) z OP Doprava do OP Životní prostředí. Je třeba uvést, že OP Doprava byl již v té době jedním z lépe fungujících operačních programů, pokud jde o absorpci, zatímco OP Životní prostředí měl problémy splnit závazek N+3 a existovalo tedy zvýšené riziko zrušení závazku. Ministerstvo dopravy jako ŘO v OP Doprava vystupovalo při mezivládních konzultacích proti

⁸ Směnný kurz 25,80 CZK/EUR.

tomuto přesunu finančních prostředků. Nicméně předložené argumenty nebyly přijaty a přerozdělení finančních prostředků do OP Životní prostředí bylo schváleno Radou pro ESI fondy a vládou. Tento přesun navržený Národním orgánem pro koordinaci navíc obsahoval návrh rozdělit finanční prostředky mezi dvě opatření (kanalizační síť a zlepšení kvality ovzduší v poměru 50:50). Ministr životního prostředí, který je bývalým generálním ředitelem společnosti ze skupiny AGROFERT, trval na jiném rozdělení mezi tato dvě opatření – kanalizační síť – 25 % a zlepšení kvality ovzduší – 75 %). Tato přerozdělení byla příznivá pro sektor chemického průmyslu, kterému v České republice dominují společnosti ze skupiny AGROFERT.

- (12) Tento princip a obecná povinnost zabránění střetu zájmů u sdíleného řízení se vztahuje na všechny osoby podílející se na provádění a správě rozpočtu EU. Lze tedy uzavřít, že pan Babiš se podílel na provádění a správě rozpočtu EU v České republice ve smyslu čl. 59 odst. 1 ve spojení s čl. 32 odst. 3 finančního nařízení 2012⁹. Navíc od vstupu v platnost článku 61 finančního nařízení 2018¹⁰ dochází ke střetu zájmů také ve všech situacích, kdy jsou nestrannost a objektivita rozhodování ohroženy osobním zájmem dané osoby nebo svěřeným dané osobě. Takový zájem může být finanční či nefinanční povahy a může se týkat osobních, rodinných nebo ekonomických vazeb.

Pan Babiš je skutečným vlastníkem společností ze skupiny AGROFERT a od února 2017 dvou svěřenských fondů a má přímý ekonomický zájem na úspěchu skupiny AGROFERT ve smyslu i) definice uvedené v čl. 3 odst. 6 směrnice (EU) 2015/849 o boji proti praní špinavých peněz, ii) ve smyslu čl. 59 odst. 1 ve spojení s čl. 32 odst. 3 finančního nařízení 2012 v době, kdy byl členem vlády.

3. Závěry

- a) Pan Babiš se aktivně podílel na plnění rozpočtu Evropské unie v České republice;
- b) pan Babiš je skutečným vlastníkem společností ze skupiny AGROFERT a od února 2017 dvou svěřenských fondů, které plně ovládá, a má proto přímý ekonomický zájem na úspěchu skupiny AGROFERT; a
- c) nestranný a objektivní výkon funkcí pana Babiše (jako premiéra, předsedy Rady pro ESI fondy, ministra financí a místopředsedy vlády pro ekonomiku) byl ohrožen, a to z toho důvodu, že se pan Babiš účastnil rozhodování, která měla dopad i na skupinu AGROFERT.

Z těchto důvodů je závěr útvarů Komise následující:

- 1) pro období před 9. únorem 2017: pan Babiš se věnoval obchodním aktivitám a český řídicí a kontrolní systém nezajistil účinnou kontrolu včetně zabránění střetu zájmů dle čl. 32 odst. 3 finančního nařízení 2012 a § 4 odst. 1 českého zákona č. 159/2006 o střetu zájmů. V tomto ohledu nebylo prokázáno, že by na vnitrostátní úrovni byla učiněna jakákoliv opatření týkající se tohoto nesouladu. Nicméně útvary Komise si jsou vědomy toho, že tento článek nestanovil výslovný zákaz poskytování veřejných prostředků,

⁹ Finanční nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, EURATOM) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012.

¹⁰ Finanční nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, EURATOM) 2018/1046 ze dne 18. července 2018.

včetně finančních prostředků EU, společně, na jejichž činnosti se veřejný činitel podílel. Z toho důvodu Komise nenavrhuje žádné finanční opravy vyplývající z tohoto porušení vnitrostátních pravidel nebo čl. 32 odst. 3 finančního nařízení 2012.

- 2) pro období po 9. únoru 2017, kromě přetrvávajícího porušování čl. 32 odst. 3 finančního nařízení 2012 a § 4 odst. 1 českého zákona č. 159/2006 o střetu zájmů ze strany českých úřadů řídicího a kontrolního systému, bylo 17 grantů z EFRR a ESF (16 z EFRR, 1 z ESF) poskytnutých společně ze skupiny AGROFERT po tomto datu v rozporu s § 4c zákona č. 159/2006. Jsou proto neregulérní. Mělo by tedy dojít ke 100% finanční opravě všech souvisejících výdajů, které byly již vykázány Komisi v souvislosti s těmito operacemi, a související příspěvky z veřejných zdrojů z těchto programů by měly být také zrušeny. (Viz Přílohu II.b). Celková hodnota (příspěvek EU) 17 dotčených operací činí 282 719 496,27 CZK (cca 10,96 mil. EUR) z EFRR a 949 680 CZK (ca 36 809 EUR) z ESF.
- 3) pro období poté, co vstoupil v platnost článek 61 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046, i nadále existují nedostatky u řídicího a kontrolního systému týkající se zabránění střetu zájmů a dále je třeba zajistit soulad s čl. 36 odst. 3 a čl. 61 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046. Stejně tak je financování poskytnuté v rozporu s § 4c zákona č. 159/2006 neregulérní a mělo by dojít ke 100% finanční opravě.

Auditoři Komise nenalezli žádné důkazy nepřijatelného ovlivňování auditního orgánu v době, kdy byl pan Babiš ministrem financí.

Audit také dále, mimo záležitosti týkající se střetu zájmů, odhalil individuální pochybení mající finanční dopady, která dokazují, že fungování řídicích a kontrolních systémů jak v období 2007–2013, tak v období 2014–2020, vykazuje závažné nedostatky (viz oddíl 5.2 a 5.3).

Opatření, která mají být přijata /doporučení

Doporučení

Od řídicích orgánů dotčených operačních programů se požaduje, aby:

- (a) uplatnily 100% finanční opravu týkající se všech výdajů vykázaných v souvislosti se 17 operacemi, u kterých bylo zjištěno, že byly v rozporu s § 4c zákona č. 159/2006, a zrušily všechny s tím související příspěvky z veřejných zdrojů z těchto programů;
- (b) prověřily všechny granty poskytnuté dne 9. února 2017 nebo po tomto datu všem dotčeným operačním programům pro období 2014–2020 (tj. OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a operační programy ESF), aby bylo zajištěno, že byly uděleny v souladu s § 4c zákona č. 159/2006 a od 2. srpna 2018 v souladu s čl. 61 finančního nařízení 2018, pokud jde o možné případy střetu zájmů, které mohly ovlivnit udělení grantů jakémukoliv příjemci. Mělo by dojít k finančním opravám a zrušení

souvisejících příspěvků z veřejných zdrojů týkajících se jakýchkoliv neregulérních operací zjištěných během tohoto prověřování.

- (c) zlepšily, v souladu s povinností vyplývající z čl. 36 odst. 3 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046, fungování zavedených řídicích a kontrolních systémů s cílem odhalit jakékoli případy porušování § 4 odst. 1 a § 4c zákona č. 159/2006 nebo čl. 61 finančního nařízení 2018, a zajistily tak, že v budoucnu nebudou žádné granty uděleny v rozporu s těmito pravidly upravujícími střet zájmů.
- (d) informovaly o všech přijatých nebo navrhovaných opatřeních v souvislosti s nedodržením § 4 odst. 1 a § 4c zákona č. 159/2006 ze strany pana Babiše.

Závažnost: kritická

Odpovědný orgán: ŘO/KO

Lhůta pro provedení: 1 měsíc

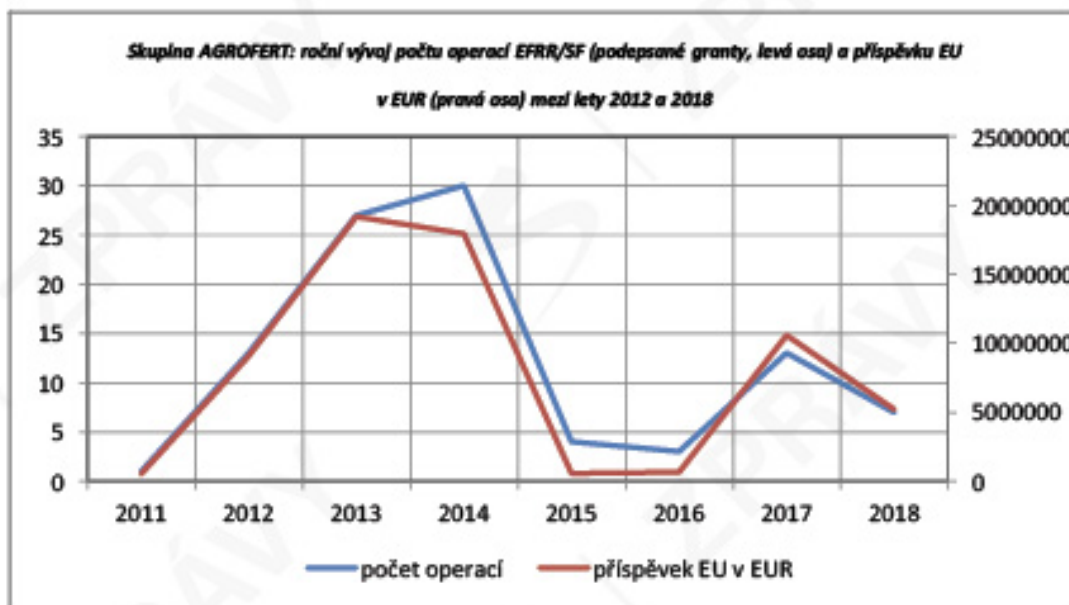
5.2 EFRR a FS zjištění a opatření, která mají být přijata / doporučení

V období od 13. června 2011 do 3. července 2018 bylo společně ze skupiny AGROFERT uděleno 98 EFRR/FS operací v rámci čtyř operačních programů (OP ŽP 2007–2013 a 2014–2020; Podnikání a inovace 2007–2013 a 2014–2020).

Níže uvedená tabulka a graf zachycují vývoj počtu operací (podepsaných grantů) se společnostmi ze skupiny AGROFERT a příspěvku EU pro EFRR a FS pro ty samé společnosti mezi lety 2011 a 2018:

Rok	Operační programy Životní prostředí			Operační programy Podnikání a inovace		
	Počet operací	Příspěvek EU		Počet operací	Příspěvek EU	
		CZK	EUR		CZK	EUR
-	-			-		
2011	0	0	0	1	13 770 000	553 721
2012	5	7 825 842	303 327	8	226 548 203	8 780 938
2013	19	373 415 551	14 473 471	8	122 143 000	4 734 224
2014	25	410 940 717	15 927 935	5	52 201 413	2 023 311
2015	3	7 657 758	296 812	1	4 005 000	255 233
2016	0	0	0	3	17 033 175	660 201
2017	2	86 865 838	3 366 893	11	186 162 970	7 215 619
2018	0	0	0	7	134 680 907	5 220 190
	54	886 705 707	34 368 438	44	756 544 668	29 323 437

Rozdělení dle měsíců ukazuje, že u EFRR/FS:

- (i) Hodnota podepsaných grantů pro operace skupiny AGROFERT dosáhla maximální hodnoty v listopadu 2013 (tj. před tím, než se pan Babiš stal ministrem financí) a v březnu 2014 (tj. poté, co se pan Babiš stal ministrem financí). U grantů podepsaných v březnu 2014 lze logicky předpokládat, že byly uděleny na základě návrhů předložených před 29. lednem 2014.
- (ii) Počet podepsaných grantů pro operace skupiny AGROFERT dosáhl maximální hodnoty v červnu 2014, tj. v době, kdy byl pan Babiš ministrem financí.

5.2.1 OP Životní prostředí (2007CZ161PO006) a OP Životní prostředí (2014CZ16M10P002)

5.2.1.1 Systémová zjištění

Zjištění 02

Klíčový požadavek: KP 2 – Vhodný výběr operací

Neuvedení etického kodexu do praxe v případě Řídicího výboru OP Životní prostředí v programovém období 2007–2013

Implementační dokument OP Životní prostředí 2007–2013 schválený dne 10. listopadu 2008 (dále jen „Implementační dokument“) stanovuje pravidla, kterými se řídí všechny zúčastněné strany podílející se na provádění OP. Konkrétně Kapitola 12 – Etický kodex je „základní etickou normou prezentace Operačního programu Životní prostředí (...) a vystupování interních i externích pracovníků implementační struktury tohoto programu“¹¹.

¹¹Implementační dokument OP Životní prostředí, kapitola 12.

Kodex stanovuje a popisuje zásady chování osob podílejících se na provádění OP Životní prostředí (dále jen „OP ŽP“). Stanovuje následující požadavky týkající se řízení a ohlášení střetu zájmů:

„20. Člen¹² se zdrží takového jednání, které by vedlo ke střetu veřejného zájmu s jeho zájmem soukromým.

21. Člen nevyužívá informace související s jeho činností v rámci implementace a fungování OPŽP k osobnímu prospěchu ani k prospěchu jiných osob.

22. V případě, že má Člen soukromý zájem na projektu, jímž se má jako Člen zabývat, oznámí tuto skutečnost kolektivnímu orgánu, jehož je členem, nebo svému nadřízenému, a to před projednáváním této věci.

23. V případě střetu zájmu, kdy Člen je předkladatelem či zpracovatelem projektu nebo se na zpracování podílel, nebo ho s předkladatelem či zpracovatelem pojí blízký vztah rodinný, citový, ekonomický či politický, se tento Člen dalšího projednávání a posuzování projektu či hlasování o něm nezúčastní.“

Podle kapitoly 12 Implementačního dokumentu se kodex vztahuje na tyto zúčastněné osoby:

- pracovníky Ministerstva životního prostředí jako Řídícího orgánu OPŽP;
- další interní pracovníky zaměstnávané v rámci technické pomoci pro OPŽP;
- pracovníky Zprostředkujícího subjektu – Státního fondu životního prostředí ČR;
- externí spolupracovníky zabývající se OPŽP;
- členy Řídícího výboru OPŽP;
- členy Monitorovacího výboru OPŽP“.

Řídící výbor doporučuje výběr projektů a akcí podpořených z EFRR a FS na základě kritérií výběru projektů schválených Monitorovacím výborem a je „*poradní institucí řídicího orgánu, jemuž předkládá návrhy a doporučení*“. Výbor se původně skládal z 29 členů, následně počet členů stoupl na 31. Ministerstvo životního prostředí (jako řídicí orgán) a Státní fond životního prostředí (jako zprostředkující subjekt) mají v Řídícím výboru své zástupce. Ostatní členové jsou zástupci dalších ministerstev, členové vybraní parlamentními a senátními výbory, zástupci Sdružení měst a obcí České republiky a zástupci nevládních organizací.

Na základě přezkumu dokumentů vztahujících se k nastavení a práci Řídícího výboru zjistili auditoři následující:

- (i) pravidla obsažená v Etickém kodexu nebyla zohledněna ve stanovách Řídícího výboru;

¹² Podle definice v kapitole 12 Implementačního dokumentu označuje termín „Člen“ „člena implementační struktury OP ŽP“, tj. jakoukoliv osobu podílející se na implementaci OP ŽP.

- (ii) nelze doložit, že členové Řídicího výboru byli s těmito pravidly seznámeni;
- (iii) auditorům nebyly předloženy důkazy, které by potvrzovaly, že tato pravidla byla provedena do jednacího řádu výboru.

Řídicí orgán informoval útvary Komise o tom, že členové Řídicího výboru prohlášení o nestrannosti a zachování mlčenlivosti podepisovali systematicky, a předložil auditorům šablonu tohoto prohlášení. Auditóři si vyžádali kopie prohlášení podepsané každým členem Řídicího orgánu při jejich jmenování nebo při jejich účasti na schůzích. V reakci na tuto žádost bylo předloženo šest kopií prohlášení z minimálního celkového počtu 53 prohlášení¹³, která měla být předložena. Auditovaný subjekt to odůvodnil tím, že nebylo možné dohledat složku obsahující všechny požadované dokumenty.

Pro programové období 2014–2020 byl Řídicí výbor nahrazen Výběrovou komisí, která měla obdobné funkce jako v období 2007–2013. Nicméně členům Řídicího výboru stanovy ukládají řídit se Etickým kodexem, který je přílohou stanov Řídicího výboru, v němž je jasně řečeno, že by mělo být zabráněno střetu zájmů.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení 02.01

- a) Po vnitrostátních orgánech se požaduje, aby předložily chybějící prohlášení o nestrannosti a zachování mlčenlivosti podepsaná výše zmíněnými členy Řídicího výboru.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán / zprostředkující subjekt, jenž jedná jako sekretariát Řídicího výboru pro programové období 2014–2020.

Lhůta pro provedení: 2 měsíce od závěrečné zprávy o auditu

Zjištění 03

Klíčový požadavek: KP 2 – Vhodný výběr operací

Absence stanovení minimálního limitu bodů pro hodnotící kritéria schválená Monitorovacím výborem pro OP Životní prostředí 2007–2013

Podle čl. 60 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 „*řídicí orgán odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a zejména:*

- *zajišťuje, aby operace pro financování byly vybírány na základě kritérií pro daný operační program a po celou dobu provádění zůstávaly v souladu s platnými předpisy Společenství a vnitrostátními předpisy;“ (...)*

¹³ V průběhu auditu auditóři Komise zkontrolovali pět schůzí Řídicího výboru (z celkového počtu 45 schůzí, které se konaly od roku 2008 do roku 2015), které byly relevantní pro výběr vzorku projektů. Celkem bylo identifikováno 53 členů Řídicího výboru, kteří byli přítomni na těchto schůzích.

Dále podle čl. 65 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 „*monitorovací výbor se přesvědčí o účinnosti a kvalitě provádění operačního programu v souladu s těmito ustanoveními:*

(a) posoudí a schválí kritéria pro výběr financovaných operací do šesti měsíců od schválení“ (...)

Absence stanovení minimálního limitu – celková

Hodnoticí kritéria schválená Monitorovacím výborem pro opatření 5.1 a 2.2 OP ŽP 2007–2013 neobsahovala minimální limit (tj. minimální počet nebo procento bodů), jehož musí dosáhnout každá žádost, aby byla doporučena pro financování.

Z toho důvodu tedy byly všechny žádosti o financování v rámci opatření 5.1, které splnily kritéria způsobilosti, doporučeny a schváleny pro financování.

Tato absence minimálního limitu vedla k tomu, že žádosti, které získaly pouhých 30 bodů ze 100, získaly financování, k čemuž došlo ve výzvě 26 u některých společností, které nebyly součástí skupiny AGROFERT. V auditovaném vzorku operací skupiny AGROFERT získala financování operace CZ.1.02/2.2.00/11.12743 – AGRO Jevišovice, která ve věcném posouzení získala 46,76 bodu ze 100.

Absence stanovení minimálního limitu dle výběrových kritérií

Pro jednotlivá kritéria nebyly systematicky stanoveny minimální limity.

Pokud se týká opatření 2.2, žádost mohla být vyloučena pouze podle věcného hodnocení na základě kritéria nákladové efektivnosti operace. Operace CZ.1.02/2.2.00/11.12743 – AGRO Jevišovice měla hodnotu 999,99 finanční intenzity pro kritérium snížení emisí. Hodnota 1000 a výše u tohoto kritéria by operaci vyloučila z financování.

Minimální limity pro celkový počet bodů a pro jednotlivá kritéria by pomohly zajistit, že operace vybrané pro financování splňují minimální standardy a že jsou vybrány v souladu se zásadou řádného finančního řízení. Nestanovení takového limitu může vést ke vzniku rizika, že finanční zdroje EU jsou vyžívány k financování projektů s nízkými standardy kvality.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

České úřady by měly zajistit, že v budoucích výzvách budou stanoveny limity vyžadující minimální počet bodů u daného kritéria a/nebo minimální počet procent z celkového počtu bodů. Pouze žádosti, které dosáhnou tohoto limitu, by měly být schváleny pro financování.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán

Lhůta pro provedení: další výzva

Zjištění 04

Klíčový požadavek: KP 2 – Vhodný výběr operací

Nezpůsobilé projekty z důvodu střetu zájmů – programové období 2014–2020

§ 4c zákona č. 159/2006 ze dne 16. března 2006 o střetu zájmů, který vstoupil v planost dne 9. února 2017, stanoví:

„Je zakázáno poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla nebo investiční pobídku podle právního předpisu upravujícího investiční pobídky obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.“

Od května 2016 právní oddělení ZS-SFŽP ověřuje vlastnickou strukturu s pomocí IT systému Arachne, od 1. ledna 2018 společně s využitím IT systému Cribis: právní oddělení zjišťuje vlastnickou strukturu příjemců až na úroveň fyzických osob. Neověřuje nicméně, zda zjištěná fyzická osoba (např. vlastník subjektu) je „veřejným funkcionářem“, který vlastní podíl představující 25 % nebo více účasti v obchodní společnosti (§ 4c zákona č. 159/2006 o střetu zájmů).

V této souvislosti auditoři uvádějí, že u projektu CZ.05.2.32/0.0/0.0/15_008/0001081 byla dohoda o financování podepsána se společností Wotan Forest dne 31. července 2017, tedy poté, co již byla používána výše zmíněná novelizace zákona č. 159/2006. Podobně byla dne 30. srpna 2017 podepsána dohoda o financování pro projekt CZ.05.3.24/0.0/0.0/16_044/0004552.

Odkazuje se na výše zmíněné systémové zjištění 1, v němž se dochází k závěru, že pro období po 9. únoru 2017, kromě přetrvávajícího porušování § 4 odst. 1, byly granty poskytnuté společností ze skupiny AGROFERT po tomto datu v rozporu s § 4c zákona č. 159/2006. Jsou proto neregulérní a mělo by dojít ke 100% finanční opravě všech souvisejících výdajů vykázaných Komisi v souvislosti s těmito operacemi.

V případě dvou výše zmíněných projektů právní oddělení ukončilo své vyšetřování na úrovni, kdy obdrželo jméno konečného vlastníka. Nicméně neučinilo žádné závěry týkající se jakéhokoliv střetu zájmů.

Auditoři proto docházejí k závěru, že potenciální střety zájmů nejsou dostatečně ověřovány dle § 4c zákona č. 159/2006 o střetu zájmů a dva výše uvedené projekty jsou nezpůsobilé.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

- (a) Řídicí orgán se žádá, aby provedl opravy výdajů, které byly již vykázaný Komisi v souvislosti s touto operací, a zrušil všechny s tím související příspěvky z veřejných zdrojů (viz doporučení u zjištění 1).
- (b) Řídicí orgán se žádá, aby zajistil, že právní oddělení bude ověřovat, zda zjištěná fyzická osoba (např. vlastník subjektu) je „veřejným funkcionářem“, který vlastní podíl představující 25 % nebo více účasti v obchodní společnosti (§ 4c zákona č. 159/2006 o střetu zájmů).

Závažnost: kritická

Odpovědný orgán: řídicí orgán

Lhůta pro provedení: 1 měsíc

Zjištění 05

Klíčový požadavek: KP 2 – vhodný výběr operací

Kritéria hodnocení: seznam KH

Načasování a rozsah prohlášení o neexistenci střetu zájmů podepsaných zaměstnanci ŘO a ZS pro OP Životní prostředí / programová období: 2007–2013 a 2014–2020

Při nástupu do služby a podpisu pracovní smlouvy podepsali zaměstnanci ZS SFŽP a zaměstnanci ŘO (např. interní hodnotitelé / projektoví manažeři / finanční manažeři) prohlášení o nezávislosti a kodex chování.

Nicméně v programovém období 2007–2013 neměli zaměstnanci před hodnocením konkrétní projektové žádosti povinnost potvrdit neexistenci střetu zájmů.

Pro programové období 2014–2020 byl přizpůsoben informační systém a zaměstnanci pověřeni hodnocením žádosti musejí nejprve formálně potvrdit, zaškrtnutím políčka v informačním systému, že nejsou ve střetu zájmů. Auditoři však nemohli získat jistotu, že přijetím úkolu hodnocení konkrétní žádosti si zaměstnanci plně uvědomují význam střetu zájmů a důsledků v případě, že úkol neoprávněně přijmou.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

ŘO/ZS by měly zajistit, že zaškrtnutím políčka o neexistenci střetu zájmů předtím, než přijmou hodnocení žádosti, si zaměstnanci uvědomují i) definici střetu zájmů, a ii) důsledky, které pro ně neoprávněně přijetí úkolu hodnocení může mít.

Prohlášení by měla být podepsána hodnotitelem teprve po přezkoumání všech dostupných informací jak o žadateli, tak o projektu. Informační systém by měl obsahovat evidenci prohlášení podepsaných v každé fázi každým zaměstnancem.

Závažnost: důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán / zprostředkující subjekt

Lhůta pro provedení: 3 měsíce

5.2.1.2 Zjištění o operacích

Zjištění 06

Nedostatečná auditní stopa u rozhodnutí přijatých ve výběrovém řízení (opatření 5.1) / – programové období: 2007–2013

V programovém období 2007–2013, v případě všech devíti operací zařazených do vzorku pro opatření 5.1 neexistuje podpůrná dokumentace, na níž je založeno stanovisko MŽP týkající se technického a environmentálního hodnocení žádostí (fáze věcného hodnocení). Toto stanovisko je hlavním dokumentem podporujícím věcné hodnocení žádostí.

Ministerstvo životního prostředí informovalo auditory, že dva zaměstnanci, kteří vypracovali návrh stanovisek k těmto devíti projektům, už odešli do penze. V jednom případě z devíti (projekt CZ.1.02/5.1.00/12.16959 – PREOL) byl současný manažer schopen vysvětlit, jak bývalý zaměstnanec provedl hodnocení, a ukázat, jak bylo dané stanovisko zdůvodněno.

Auditoři Komise přezkoumali přílohy projektové žádosti za účelem znovu provést zbývajících osm¹⁴ věcných hodnocení. Na základě dokumentace poskytnuté Ministerstvem životního prostředí (tj. nezávislé znalecké posudky, studie proveditelnosti, odhady nákladů) auditoři potvrdili, že operace splňovaly technická a environmentální výběrová kritéria a byly správně vybrány pro financování. Několik menších rozdílů v hodnocení opětovně provedených auditů Komise by nemělo žádný vliv na výběr operací, jelikož pro dané opatření nebyl vyžadován minimální počet bodů a všechny žádosti, které splňovaly kritéria způsobilosti, byly financovány.

Kromě toho auditované subjekty neposkytly auditorům Komise žádné referenční hodnoty / pokyny pro hodnotitele, jak posuzovat výběrová kritéria v případech, kdy byly otázky posuzování formulovány obecně, například:

Příklad 1: Otázka týkající se posuzování úrovně rizika: byly možné 3 odpovědi: i) projekt velkou měrou přispívá ke snížení rizika; ii) projekt částečně přispívá ke snížení rizika; iii) projekt nepřispívá ke snížení rizika.

Příklad 2: Otázka 2 týkající se technických kritérií: Náklady na projekt jsou ve srovnání s normami a jinými projekty podobného charakteru i) adekvátní, ii) vyšší nebo iii) příliš vysoké.

Nedostatek adekvátní auditní stopy snižuje transparentnost výběrového řízení.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Programové období 2007–2013 je uzavřeno. České orgány by však měly zajistit, že ve stávajícím a následujícím programovém období bude vedena dostatečná auditní stopa procesu hodnocení u budoucích výzev, aby bylo zajištěno, že všechny fáze grantového hodnocení budou dostatečně zdokumentovány a že tyto dokumenty budou snadno dohledatelné.

Za účelem zajištění rovného zacházení se všemi žadateli by měla být vydána jasná pravidla, aby bylo zajištěno, že způsob hodnocení každého kritéria výběru chápou hodnotitelé stejně.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán

Lhůta pro implementaci: další výzvy

Zjištění 07

Zakázka zadána propojené společnosti – programové období 2007–2013

Výběrová komise společnosti AGRO Jevišovice (příjemce projektu CZ.1.02/2.2.00/11.12743), jednající jako zadavatel, zadala zakázku společnosti AGROTECHNIC Moravia. Vlastníkem společnosti AGROTECHNIC Moravia je NAVOS, a.s., která patří skupině AGROFERT a od 22. června 2010 je jediným akcionářem společnosti AGROTECHNIC Moravia.

¹⁴ CZ.1.02/5.1.00/13.19180 – Cerea; CZ.1.02/5.1.00/13.20380 – Lovochemie, CZ.1.02/5.1.00/13.19176 – Navos; CZ.1.02/5.1.00/12.17046 – Primagra, CZ.1.02/5.1.00/12.16956 – Synthesia, CZ.1.02/5.1.00/13.20367 – Synthesia, CZ.1.02/5.1.00/11.13433 – VUOS, CZ.1.02/5.1.00/13.19151 – VUOS.

AGROTECHNIC Moravia byla vybrána dne 24. února 2012, tj. předtím, než pan Babiš vstoupil do vlády ČR. V souladu s jediným kritériem (tj. nejnižší cenou) zadala výběrová komise AGRO Jevišovice zakázku uchazeči s nejlevnější způsobilou nabídkou.

Hodnota zakázky (4 545 000 CZK, přibližně 176 000 EUR) byla pod prahovými hodnotami pro uplatňování pravidel EU pro zadávání veřejných zakázek, ale spadala do prahových hodnot zakázek s vyšší hodnotou 1. kategorie („ZVH 1“) českých zákonů o veřejných zakázkách. Zadání zakázky muselo být v souladu s ustanoveními nařízení Ministerstva pro místní rozvoj „Závazné postupy pro zadávání zakázek spolufinancovaných ze zdrojů EU, nespádajících pod aplikaci zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v programovém období 2007–2013“.

Použitelné zadávací řízení pro zakázky s vyšší hodnotou 1. kategorie s sebou nese následující kroky:

- (i) výzva k podávání nabídek požadující minimálně 5 kandidátů k podání nabídky;
- (ii) lhůta pro podání nabídek je nejméně 15 dní od data poslání žádosti o podání nabídky;
- (iii) ustavení nejméně 3členného výboru hodnotícího nabídkové řízení;
- (iv) vypracování zápisu ze schůzí podepsaného výborem hodnotícím nabídkové řízení, včetně doporučení nejuhodnější nabídky; a
- (v) informování všech uchazečů o výsledku výběrového řízení a o uzavření smlouvy.

V souladu s tímto postupem uchazeč požadoval nabídky od 5 společností, z nichž 3 přímo či nepřímo patří skupině AFROFERT, tj. Navos, a.s., AGROFERT Moravia a KVARTO.

Z 5 požadovaných nabídek:

- (i) byla nabídka NAVOS, a.s., vyloučena kvůli nesplnění technických kritérií, ačkoliv byla před jejím vyloučením nejlevnější nabídkou;
- (ii) nabídky, které zaslaly společnosti ALS AGRO (společnost nepropojená se skupinou AGROFERT) a KVARTO (jejímž vlastníkem je ZZN Pelhřimov, a.s., která patří skupině AGROFERT), vybrány nebyly, protože jejich nabídky byly dražší než nejlevnější způsobilá nabídka;
- (iii) AGROSERVIS ZAMEL, s.r.o. neposlala žádnou nabídku (auditoři nedokázali určit, zda tato společnost patří skupině AGROFERT);
- (iv) AGROTECHNIC Moravia byla vybrána v souladu s jediným kritériem pro zadání zakázky (tj. nejnižší cenou).

Zadávací řízení bylo v souladu s použitelným postupem. Nicméně skutečnost, že společnost AGRO Jevišovice, jako uchazeč, požádala společnosti Navos, a.s., AGROTECHNIC Moravia a KVARTO, aby podaly nabídku, může představovat střet zájmů, neboť tyto tři společnosti měly prostřednictvím skupiny AGROFERT finanční vazby na společnost AGRO Jevišovice. Tento přístup není v souladu se zásadou řádného finančního řízení, zejména se základní zásadou transparentnosti. Nabídky od tří propojených společností v rámci téže skupiny, jako je zadavatel, nemohou být považovány za nezávislé nabídky.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

doporučují také orgány odpovědné za program

Zjištění se vztahují k období 2007–2013. Do budoucna jsou programové orgány žádány, aby vyjasnily, že v zadávacím řízení má být nejméně 3 až 5 nezávislých nabídek, tedy od nezávislých, nepropojených společností, v souladu se zásadou řádného finančního řízení.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán / zprostředkující subjekt

Lhůta pro provedení: 3 měsíce

5.2.2 OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (CCI 2014CZ16RFOP001) – programové období 2014–2020)

Upozorňujeme, že KP 2 – Vhodný výběr operací byl přezkoumán rovněž v průběhu včasného a preventivního systémového auditu (EPSA) č. REGC414CZ00118, který byl proveden GŘ REGIO ve dnech 20.–24. února 2017.

Systémová zjištění zaznamenaná útvary Komise GŘ REGIO během auditu EPSA č. REGC414CZ00118 jsou relevantní i pro tento audit. Účelem tohoto auditu není opakovat zjištění již sdělená útvary Komise českým orgánům v závěrečné auditní zprávě (ref. č. Ares(2017)4403176 z 8. září 2017). Z tohoto důvodu u již dříve zaznamenaných zjištění odkazujeme k této auditní zprávě. Nicméně je možné, že v případech, kde se nacházejí nové prvky, dochází k částečnému překrývání.

Útvary Komise shledaly systémové nedostatky uvedené v následujících zjištěních.

5.2.2.1 KP 2 – Systémová zjištění

Zjištění 08

Klíčový požadavek: KP 2 – Vhodný výběr operací

Nedostatečně definovaná kritéria výběru

Podle článku 110 nařízení o společných ustanoveních by měl monitorovací výbor přezkoumat a schválit metodiku a kritéria výběru operací.

Kritéria výběru pro výzvu k předkládání operací č. 01_15_014 Inovace byla schválena monitorovacím výborem dne 28. května 2015. Metodika a kritéria výběru však nebyla dostatečně definována. Neexistovaly pokyny k tomu, jaké aspekty by měli hodnotitelé během hodnocení operace zohlednit, ani jak by měly být informace poskytnuté v operační žádosti posuzovány a bodovány. Viz také zjištění 15.

To vedlo k četným případům, kdy ŘO PIK musel použít třetího znalce (u 32 % všech operací posuzovaných během věcného hodnocení), neboť jeden znalec operací k financování doporučil a druhý znalec nikoli. V některých případech činil rozdíl přidělených bodů více než 40 bodů z celkového možného počtu 100 bodů (např. operace č. CZ.01.1.02/0.0/0.0/15_014/0000245 s názvem *Inovace medových výrobků* – první hodnotitel přidělil 29 bodů, druhý hodnotitel 73 bodů a třetí hodnotitel 43 bodů).

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení

ŘO PIK by měl zajistit, aby v případě všech budoucích výzev k předkládání operací v rámci OP PIC 2014–2020 byla jasně definována metodika a výběrová kritéria a aby hodnotitelům byly poskytnuty odpovídající instrukce a školení.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán OP PIK

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

Zjištění 09

Klíčový požadavek: KP 2 – vhodný výběr operací

Neověření vlastnické struktury velkých podniků

Auditoři Komise zjistili, že řídicí orgány omezily ověření vlastnické struktury žadatelů společností pouze na MSP a u velkých podniků tento aspekt neověřily. Důvodem bylo zaměření pozornosti spíše na to, zda MSP splňují pravidla státní podpory, než na střet zájmů.

České orgány při posuzování vlastnické struktury žadatele spoléhaly na informace předložené ve vlastním prohlášení žadatele (*TZA_2_F_Prohlášení k žádosti o podporu*). Tam, kde žadatel prohlásil, že je velký podnik, ŘO PIK / ZS API neprovedly žádnou kontrolu vlastnické struktury nebo skutečného vlastníka žadatele, jelikož to nebylo relevantní z hlediska zvýšené míry spolufinancování, která byla dostupná pouze MSP (tj. v případě Výzvy II – Úspory energie představovala míra spolufinancování EU u malých podniků 50 %, u středních podniků 40 % a u velkých podniků 30 %).

Korespondence mezi zprostředkujícím subjektem a žadatelem (*Interní depeše*) ukazuje, že zprostředkující subjekt považoval předložení vlastního prohlášení za formalitu a neověřil ho¹⁵.

Komise uvádí, že od 1. ledna 2018 je v platnosti související metodika pro hloubková ověřování vlastnické struktury MSP. Od té doby se používá rovněž nástroj ARACHNE. Tato nová metodika však nezahrnuje žádné ověření vlastnické struktury velkých podniků.

Dohoda o partnerství v kapitole 2.5 uvádí:

„Pro programové období 2014–2020 je cílem minimalizovat riziko výskytu podvodů a korupčního jednání, a to prostřednictvím nastavení vhodných preventivních opatření, mechanismů odhalování podvodů a zabránění jejich opakovanému výskytu. [...] Jako hlavní problémové oblasti byly identifikovány výběr a hodnocení projektů, zadávání veřejných zakázek, provádění kontrolní činnosti a nastavení řídicích procesů na úrovni jednotlivých subjektů implementace.“

„S ohledem na princip transparentnosti a zamezení potenciálního střetu zájmů budou žadatelé povinni odkrýt jejich vlastnickou strukturu na základě principu proporcionality dle metodického pokynu upravujícího oblast finančních toků při předložení projektové žádosti nebo během procesu výběru projektu. Projekty, resp. jejich předkladatelé, u nichž by došlo ke střetu zájmu, nebo nebudou moci vlastnickou strukturu prokázat, nebudou moci získat podporu.“

Z tohoto důvodu by za účelem zjištění možného střetu zájmů měla být ověřena vlastnická struktura.

V této souvislosti útvary Komise uvedly, že skutečný vlastník uvedený v žádostech o grant pro operace (viz poznámku pod čarou 13) podaných v rámci výzvy k předkládání operací č. 01_16_061 (Úspory energie) neodpovídá skutečnému vlastníkovi uvedenému ve statutu

¹⁵ Operace č. CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011139, CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011143, CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011152, CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011875 a CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011988

svěřenských fondů AB private trust I a II. Skutečný vlastník specifikovaný ve vlastním prohlášení žadatele (TZA_2_F_Prohlášení k žádosti o podporu) byl svěřenský správce těchto fondů. Jak je uvedeno ve zjištění č. 1, útvary Komise mají za to, že pan Babiš je skutečným vlastníkem fondů AB private trust I a II. Tuto skutečnost řídicí kontroly nezjistily.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení 09.01

Programové orgány jsou žádány, aby přezkoumaly vlastnickou strukturu všech typů příjemců, včetně velkých podniků, alespoň na základě vzorku, a specifikovaly ve své metodice postup pro výběr žadatelů, kteří budou mít povinnost předložit podpůrné dokumenty dokazující jejich vlastnickou strukturu včetně skutečných vlastníků. Doporučuje se provést tento výběr na základě hodnocení rizik. Měl by však být vzat v úvahu i prvek nahodilosti.

V této souvislosti se programovým orgánům rovněž doporučuje, aby uložily žadatelům/příjemcům povinnost poskytnout v době podání žádosti nebo před podpisem grantové dohody detaily vlastnické struktury, aby bylo zajištěno, že bude k dispozici dostatek informací pro následnou analýzu rizik.

Navíc, metodika OP by měla rovněž zahrnovat dostatečné instrukce k tomu, jak by mělo být provedeno ověření vlastnické struktury, s přihlédnutím k rizikům spojeným s touto oblastí (např. několik vrstev společností, zahraniční společnosti), specifikům různých typů společností a požadavkům stanoveným v příslušné legislativě EU a vnitrostátních právních předpisech.

Programové orgány jsou od nynížka žádány, aby prověřovaly vlastnickou strukturu až k úrovni nejvyššího skutečného vlastníka, zejména v případě svěřenských fondů, ale rovněž u dceřiných společností velkých skupin.

Doporučení 09.02

Vzhledem k tomu, že už byl vybrán značný počet operací, české orgány jsou žádány, aby ověřily vlastnickou strukturu u všech dosud vybraných velkých podniků, aby zajistily, že nebudou zjištěny žádné střety zájmů.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán OP PIK

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

Zjištění 10

Klíčový požadavek: KP 2 – Vhodný výběr operací a KP 4 – Adekvátní řídicí kontroly

Hodnocení rizik na úrovni operací – nedostatek postupů pro identifikaci rizikových operací ve fázi výběru a pro jejich pozdější ověření během řídicích kontrol

Útvary Komise uvedly, že interní nebo externí hodnotitelé vyjádřili během výběru operací jisté obavy ohledně rizik s potenciálním dopadem na provádění operace. Tato informace však nebyla zaznamenána a použita pro analýzu rizik operace pro účely plánování kontrol na místě ze strany ŘO PIK.

Například v případě operace č. CZ.01.1.02/0.0/0.0/15_014/0000516 jeden z interních a jeden z externích hodnotitelů uvedli během hodnocení operace jistá rizika a poznamenali, že tyto

hodnocení, ani další dostupná dokumentace neposkytuje instrukce žadatelům/hodnotitelům, co se týče toho:

- kolik předběžných nabídek by mělo být předloženo;
- jak přistupovat k ceně z předběžných nabídek s ohledem na „*hospodárnost rozpočtu*“ (nejnižší cena nebo průměrná cena); a
- jak nakládat se střetem zájmů v případě předběžných nabídek.

Útvary Komise byly informovány, že k nejnižší ceně plynoucí z předložených předběžných nabídek je přistupováno s ohledem na „*hospodárnost rozpočtu*“. V některých případech však (ŘO PIK neposkytl žádné příklady) může ŘO PIK přihlídnout k průměrné ceně. Na základě přezkumu auditovaných operací shledaly útvary Komise následující:

- V případě tří auditovaných operací (CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011143, CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011152 a CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011875) byla použita průměrná cena (tj. vypočítaná jako průměrná z předložených předběžných nabídek pro technologickou část);
- u operace CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011988 byla použita cena vyšší než průměrná;
- pro operaci CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011139 byla zohledněna nejvyšší předběžná nabídka.

U téže operace byla navíc zjištěna a odpočtena nezpůsobilá částka (154 964,40 CZK nebo přibližně 6 006 EUR). Tento odpočet však nebyl zohledněn při hodnocení kritéria „*hospodárnost rozpočtu*“.

Výše uvedená zjištění jasně ukazují, že k hodnocení kritéria „*hospodárnost rozpočtu*“ neexistoval jednotný přístup. To v důsledku vedlo k nerovnému zacházení s žadateli, neboť předběžné nabídky byly v každé žádosti hodnoceny odlišně.

Navíc osoba odpovědná za ověření kritéria „*hospodárnost rozpočtu*“ je někdo jiný než hodnotitel pro zbytek žádostí, což není v souladu s metodikou ŘO PIK.

Nakonec, hodnotitel by měl rovněž „*posoudit, zda jsou rozpočtované náklady v souladu s akcí*“ dle zmíněného kritéria. Útvary Komise však uvedly, že ŘO PIK toto vůbec neposuzuje.

2. Nedostatečné hodnocení kritéria „*hospodárnost rozpočtu*“ – neexistující pravidla pro předběžné nabídky

Útvary Komise shledaly, že v případě všech žádostí podaných žadatelem *Cerea, a.s.*, v rámci Výzvy II - Úspory energie, byly předběžné nabídky podány pouze dvěma společnostmi (*Commercial společnost, s.r.o.* a *Farmtec, a.s.*) a v případě operace č. CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011988 rovněž společností *AGROING BRNO, s.r.o.*

Společnost *Farmtec, a.s.*, je dceřiná společnost společnosti *Agrofert, a.s.* Žadatel *Cerea, a.s.*, je rovněž dceřiná společnost společnosti *Agrofert, a.s.* Jak je uvedeno v bodě 1 tohoto zjištění, v pravidlech výzvy k předkládání operací nejsou stanoveny postupy, jak nakládat se střetem zájmů v případě podaných předběžných nabídek. ŘO PIC vysvětlil, že v souvislosti s předběžnými nabídkami nevytvářejí pro rozpočet EU žádná rizika, neboť skutečná cena vyplývá z nabídkových řízení.

prvky by měly být zahrnuty do grantové dohody jako podmínka pro spolufinancování z finančních prostředků EU a prověřeny během provádění operace. Tato informace však do grantové dohody zahrnuta nebyla ani nebyla později použita ŘO PIK / ZS API pro řídicí kontroly.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení 10.01

ŘO by měl vytvořit systém, kde budou rizika zjištěná během výběru operací zaznamenána, uložena a sledována v pozdější fázi během řídicích kontrol na všech úrovních (např. ŘO PIK / ZS API).

Doporučení 10.02

ŘO PIK je žádán, aby ověřil všechny případy, v nichž hodnotitelé zjistili rizika / podmínky pro financování, a provedl ve vztahu k těmto případům vhodné řídicí kontroly.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán OP PIK

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

Zjištění 11

Klíčový požadavek: KR 2 – Vhodný výběr operací

1. **Nedostatečné hodnocení kritéria „*hospodárnost rozpočtu*“ – nerovné nakládání s operacemi**

Útvary Komise zjistily nedostatek v hodnocení kritéria „*hospodárnost rozpočtu*“ u 5 operací prováděných příjemcem *Cerea, a.s.* Účelem tohoto kritéria je posoudit, zda rozpočet operace odpovídá tržním cenám (tj. zda rozpočet odpovídá normálním, obvyklým cenám).

Na základě metodiky pro ověřování tržních cen srovnává ŘO PIK oficiální seznamy obvyklých cen (dostupné především pro položky ve stavbách) nebo předběžné nabídky od potenciálních dodavatelů předložené žadatelem.

V souladu s metodikou, tam, kde je dodávka technologie součástí operace, by měl žadatel v žádosti o grant předložit předběžné nabídky od potenciálních dodavatelů, pokud takové předběžné nabídky existují. Operace musí současně zahrnovat detailní popis technologie, která má být zakoupena, včetně technické specifikace a rozpisu ceny.

Příloha 3 (*Model hodnocení a kritéria pro hodnocení a výběr projektů*) výzvy k předkládání žádostí 01_16_061 stanovuje, že:

„Hodnotitel v této kategorii hodnocení posoudí záměr žadatele a porovná ho s konkrétními akcemi; posoudí, zda navrhované náklady odpovídají rozsahu akce a zároveň, zda jsou přiměřené v místě a čase cenám obvyklým. Rozpočet projektu musí obsahovat přehledné a jasné rozlišení výdajů projektu včetně podrobného rozepsání způsobitelných a nezpůsobitelných výdajů. Navrhované výdaje musí být nutné k realizaci projektu a musí být provázány s aktivitami projektu. Náklady musí odpovídat principům účelnosti a efektivity.“

Pokud má hodnotitel za to, že rozpočet operace je nepřiměřeně vysoký, mělo by být doporučeno jeho snížení. Nicméně ani metodika pro ověřování tržních cen, ani kritéria

Útvary Komise nesdílejí postoj ŘO PIK z následujících důvodů:

- Ve výběrové fázi v případě všech operací společnosti *Cerea, a.s.*, byly předběžné nabídky podané společností *Farmtec, a.s.*, vždy vyšší než nabídky podané společnostmi *Commercial společnost, s.r.o.*, nebo *AGROING BRNO, s.r.o.*, (tj. ani jedna ze společností nepatří skupině AGROFERT). Například v případě operace č. CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011988 činil rozdíl mezi nabídkou podanou *Farmtec, a.s.* a *Commercial společnost, s.r.o.*, 69 %. Rozdíl mezi *Farmtec, a.s.*, a *AGROING BRNO, s.r.o.*, byl 32 %. Tento systém tedy umožňuje umělý nárůst rozpočtu operací.
- V pozdější fázi výběru dodavatele nebylo ani od společnosti *Commercial společnost s.r.o.*, ani od *AGROING BRNO, s.r.o.*, vyžadováno, aby podaly nabídku v nabídkovém řízení popsáném ve zjištění 12. Tento postoj není v souladu se zásadou řádného finančního řízení.

Mimoto útvary Komise rovněž shledaly, že žadatel *Cerea, a.s.*, byl během výběrového řízení a provádění operace zastupován zástupcem společnosti *Farmtec, a.s.*, panem DB. Zástupcem *Cerea, a.s.*, pro účely operace byl však pan Po, jak je uvedeno v projektové žádosti. To poukazuje na netransparentnost celého postupu, protože společnost *Farmtec, a.s.*, se (včetně jejího zaměstnance pana BB) podílela na tvorbě cen pro zmíněnou operaci.

Z tohoto důvodu by předběžné nabídky předložené společností *Farmtec, a.s.*, neměly být ze strany ŘO PIK / ZS API brány v potaz jako nabídky poskytnuté nezávislými dodavateli. Je zřejmé, že *Farmtec, a.s.*, během přípravy a provádění zmíněných operací úzce spolupracovala.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení

ŘO PIK by měl zajistit, že předběžné nabídky jsou poskytovány nezávislými společnostmi a že jsou rozumné ve srovnání s tržními cenami. ŘO PIK by měl navíc posoudit, zda navržené druhy nákladů odpovídají operaci.

ŘO PIK je žádán, aby zajistil, že minimální počet nabídek (např. 3 až 5 nabídek) podají zhotovitelé nezávislí na zadavateli, v souladu se zásadou řádného finančního řízení.

Závažnost: velmi důležitá

Odpovědný orgán: řídicí orgán OP PIK

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

5.2.2.2 KP 4 – Systémová zjištění

Zjištění 12

Klíčový požadavek: KP 4 – Adekvátní řídicí kontroly

Střet zájmů mezi zadavatelem a dodavatelem:

ZS API zjistil potenciální střet zájmů během kontroly nabídkových řízení v rámci operací č. CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011143, CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011152

a CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011988 zahájených příjemcem *Cerea, a.s.*, a to mezi společností *Cerea, a.s.*, (jednající jako zadavatel) a vítěznou společností *TIS – CR, s.r.o.*, (není členem skupiny AGROFERT).

Příjemce *Cerea, a.s.*, je soukromá společnost. Nicméně základní zásady transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace jsou provedeny do detailních závazných vnitrostátních „Pravidel pro výběr dodavatelů“ a jsou pro takové společnosti použitelné.

Místopředseda představenstva společnosti *Cerea, a.s.*, je bratr ředitele společnosti s ručením omezením *TIS – CR, s.r.o.*, která vyhrála 3 nabídková řízení v rámci těchto třech operací. Společnost *TIS – CR, s.r.o.*, byla v těchto nabídkách jediným uchazečem.

Všechny tři smlouvy se společností *TIS – CR, s.r.o.*, byly podepsány dne 18. dubna 2018. Dne 2. července 2018 došel ZS API k závěru, že příjemce porušil bod 55 „Pravidel pro výběr dodavatelů“ platných od 2. května 2017.

V souladu s bodem 55 výše zmíněných Pravidel:

„Zadavatel je povinen se zdržet jakéhokoliv jednání, jež by mohlo vést ke střetu zájmu při zadávání a realizaci zakázek, a to zejména v okamžiku tvorby zadávací dokumentace, při hodnocení nabídek, při podpisu smlouvy.

Ke střetu zájmu dochází, je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb (jedná se o osobou blízkou dle § 22 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník), z důvodů hospodářského zájmu (...) nebo z důvodu jiného společného zájmu ohrožen nestranný a objektivní výkon činnosti zadavatele při zadávání zakázek. Pokud toto riziko existuje, upustí zadavatel, příjemce od takového jednání a věc neprodleně oznámí poskytovateli dotace. Poskytovatel dotace rozhodne, zda se jedná o střet zájmu či nikoliv.“

ZS API došel k závěru, že zde existuje střet zájmů a navrhl 100% finanční opravu.

Dne 20. července 2018 zadavatel vypověděl všechny tři smlouvy s vítězným uchazečem a dne 25. července 2018 zahájil tři nová nabídková řízení. Zadavatel opět zveřejnil nabídkové řízení na svém internetovém profilu a navíc kontaktoval 5 potenciálních uchazečů e-mailem. Jedním z kontaktovaných uchazečů byla opět společnost *TIS – CR, s.r.o.* Podobně jako v případě počátečního nabídkového řízení byla v každém ze tří nabídkových řízení podána pouze jedna nabídka, a to společností *TIS – CR, s.r.o.*

ZS API byl později požádán příjemcem o poskytnutí stanoviska k tomu, zda může být podepsána smlouva s vítězným uchazečem, společností *TIS – CR, s.r.o.* Pan J.P., vedoucí pracovník v ZS API, odpověděl dne 21. září 2018 příjemci, zastoupenému týměž zaměstnancem společnosti *Farmtec, a.s.*, jako ve zjištění 11, že bylo požádáno o stanovisko ŘO OP PIK. Dne 11. října 2018 tatáž osoba, pan Pi, toho času vedoucí pracovník v ŘO, s podepsáním smlouvy souhlasil. Pan Pi ve svém e-mailu ze dne 11. října 2018 adresovanému ZS API vysvětlil, že opakováním nabídkového řízení a vyvinutím dodatečného úsilí pro získání více nabídek učinil příjemce maximum pro transparentnost nabídkové řízení. K podepsání zakázky však došlo již 21. září 2018, tedy předtím, než ŘO PIC učinil formální rozhodnutí.

V případě dvou zbývajících operací č. CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011139 a CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011875 provedených společností *Cerea, a.s.*, zaměstnanci ZS API nezjistili potenciální střet zájmů kvůli rodinným vazbám vysvětleným výše. Z tohoto důvodu nebyla smlouva mezi *Cerea, a.s.*, a *TIS – CR, s.r.o.*, nikdy vypovězena a otázka potenciálního střetu zájmů v případě těchto dvou operací nikdy nebyla nastolena. To rovněž

ukazuje nerovnou kvalitu postupů v rámci ZS API (předchozí zaměstnanci ZS API tuto záležitost nezaznamenali).

Auditoři Komise nesouhlasí se závěry ŘO PIK z října 2018 schvalujícími podpis smlouvy s *TIS – CR, s.r.o.*, z následujících důvodů:

- Při opětovném zahájení řízení příjemce opět přímo kontaktoval společnost *TIS – CR, s.r.o.*, což bylo předmětem střetu zájmů;
- další 4 společnosti (*BEDNAR FMT, s.r.o.*, *JK Machinery, s.r.o.*, *PAWLICA, s.r.o.*, a *Kovodružstvo, výrobní družstvo Strážov*) kontaktované příjemcem nabídku nepodaly;
- příjemce nekontaktoval společnosti, které podaly předběžné nabídky k operačním žádostem (*Commercial společnost, s.r.o.*, a *AGROING BRNO, s.r.o.*), ani společnosti, které příjemci dodaly stejný druh produktu již v minulosti (*SIAGARA, s.r.o.*);
- na základě analýzy předběžných nabídek byla cena nabídnutá společností *TIS – CR, s.r.o.*, výrazně vyšší než předběžné nabídky. V případě operace CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011988 činila předběžná nabídka podaná společností *Commercial společnost, s.r.o.*, 4 012 000 CZK za technologickou část, přičemž cena předložená společností *TIS – CR, s.r.o.*, byla 5 360 000 CZK, tj. o 34 % vyšší; a
- úloha zástupce *Cerea, a.s.*, pana DB, v současné době zaměstnance jiné společnosti skupiny *AGROFERT, Farmtec, a.s.*, je nejasná a netransparentní.

Z tohoto důvodu mají auditoři Komise za to, že střet zájmů mezi příjemcem a společností *TIS – CR, s.r.o.*, existoval i během druhého nabídkového řízení, že střet byl příjemcem nedostatečně zmírněn a společnost *TIS – CR, s.r.o.*, zakázku vyhrála.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení

ŘO PIK by měl v souvislosti se zjištěnými případy střety zájmů uplatnit 100% finanční opravu u výše zmíněných zakázek v souladu s bodem 21 *pokynů ke stanovení finančních oprav, jež má Komise provést u výdajů financovaných Uníí v rámci sdíleného řízení v případě nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek a zrušit s tím související příspěvek z veřejných zdrojů.*

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán OP PIK

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

Zjištění 13

Klíčový požadavek: KP 4 – Adekvátní řídicí kontroly

Netransparentní zveřejňování nabídkových řízení:

Uznává se, že většina veřejných zakázek v OP PIK nepodléhá právním předpisům EU pro zadávání veřejných zakázek ani vnitrostátním právním předpisům v této oblasti (sukromé společnosti s veřejným financováním nižším než 50 %). Nicméně základní zásady transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace se provádějí do detailních závazných vnitrostátních „*Pravidel pro výběr dodavatelů*“.

Podle „Pravidel pro výběr dodavatelů“ platných od 2. května 2017 musí být nabídkové řízení zahájeno zveřejněním oznámení o nabídkovém řízení na **profilu zadavatele**. Profil zadavatele je profil na samostatné internetové stránce (internetové adrese), kde každý příjemce zveřejňuje svá nabídková řízení. Internetová adresa zadavatele by měla být zveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek.

Ve Věstníku veřejných zakázek lze vyhledávat nabídková řízení, která nepodléhají zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, pouze podle jména zadavatele nebo identifikačního čísla jeho společnosti. Vyhledávání za pomoci jiných kritérií, jako je kód CPV nebo předmět nabídkového řízení, není možné.

To znamená, že oznámení o nabídkových řízeních, které nepodléhají zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, nejsou centrálně zveřejňována ve Věstníku veřejných zakázek a/nebo na internetových stránkách OP PIK. Ve skutečnosti to znamená, že potenciální dodavatelé musejí pravidelně kontrolovat profily každého zadavatele. Toto vede k omezování hospodářské soutěže v případě nabídkových řízení zveřejněných v rámci OP PIK, netransparentním řízením a zvýšenému počtu podání jen jedné nabídky, jak ukazuje tabulka níže:

Operace č.	Nabídkové řízení	Odhadovaná hodnota	Počet podaných nabídek	Vítězný uchazeč
CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011139	Cerea – Sušárna zrnin Havlíčkův Brod	9 000 000 CZK	1	TIS – CR s.r.o.
CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011143	Cerea – Sušárna zrnin Chotěboř	10 000 000 CZK	1	TIS – CR s.r.o.
CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011152	Cerea – Sušárna zrnin Říkov	10 000 000 CZK	1	TIS – CR s.r.o.
CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011875	Cerea – Sušárna zrnin Dobřenice	10 000 000 CZK	1	TIS – CR s.r.o.
CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011988	Cerea – Sušárna zrnin Jičín	7 000 000 CZK	1	TIS – CR s.r.o.

Dle názoru auditorů Komise to není v souladu se zásadami transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení s dodavateli.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení

Za účelem posílení hospodářské soutěže v nabídkových řízeních v rámci OP PIK a zabránění podávání jen jedné nabídky je ŘO PIK žádán, aby zajistil, že všechna oznámení o nabídkovém řízení budou zveřejňována na internetové stránce ŘO PIK nebo na jiné vhodné internetové stránce dostupné všem potenciálním uchazečům. To by mělo zajistit, že všichni potenciální uchazeči budou moci tato nabídková řízení jednoduše vyhledat a účastnit se jich. Navíc by měl

existovat požadavek, že bude obdrženo minimální počet nabídek (např. tři) od zhotovitelů, kteří nejsou v žádném vztahu se zadavatelem.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán OP PIK, Národní orgán pro koordinaci

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

Zjištění 14

Klíčový požadavek: KP 4 – Adekvátní řídicí kontroly

Neadekvátní řídicí kontrola veřejných zakázek, pokud jde o střet zájmů

Útvary Komise uvedly, že zjištění č. 5b) auditu systému auditního orgánu č. OPPIK/2018/S/001 se zabývá neadekvátní řídicí kontrolou veřejných zakázek. Jak je vysvětleno auditním orgánem ve zprávě o auditu, ŘO PIK neověřuje vztahy mezi příjemci (zadavateli), uchazeči/dodavateli a orgány, které vypracovávají návrhy zadávací dokumentace pro všechny veřejné zakázky.

Útvary Komise poznamenaly, že ŘO PIK ve své odpovědi uvedl, že:

„(...) Kromě toho metodické pokyny k provádění kontrol, stejně jako kterékoli jiné metodické pokyny, neposkytují zcela jasný seznam toho, co je a co není střet zájmů. I kdyby byly prostřednictvím ARACHNE nebo jiného podobného nástroje zjištěny například rodinné vazby, žádné metodické pokyny nestanovují, jak by měl řídicí orgán dále postupovat, a rodinná vazba není s ohledem na definici střetu zájmů pro určení existence střetu zájmů dostatečná. (...)

(...) Žádáme auditní orgán, aby nám pomohl iniciovat změnu zmíněných metodických pokynů. (...)“

Podle článku 125 nařízení o společných ustanoveních je ŘO PIK odpovědný za řízení operačního programu. Kromě toho má podle téhož článku ŘO PIK zavést pro operační program účinná a přiměřená opatření proti podvodům.

Z tohoto důvodu je odpovědností ŘO PIK učinit vhodné kroky, pokud jde o prevenci a odhalování střetu zájmů v případě veřejných zakázek spojených s OP PIK, a přijmout vhodná opatření pro opravu a získání nezpůsobilých výdajů ovlivněných střetem zájmů zpět v případě, že bude odhalen. Zjištění č. 12 ukazuje, že ŘO PIK nebyl v takových případech střetu zájmů schopen finanční opravy provést.

Programovým orgánům se připomíná, že mají povinnost zavést adekvátní řídicí a kontrolní systém v souladu s článkem 122 nařízení o společných ustanoveních. Tato povinnost zahrnuje, v souladu s čl. 63 odst. 1 a odst. 4 ve spojení s čl. 36 odst. 3 písm. c) nového finančního nařízení, požadavek, aby tyto systémy byly schopny zabránit střetu zájmů. Součástí této povinnosti je i nutnost zavedení kontrolních systémů, které zajistí jejich efektivní a účinné použití.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení 14.01

ŘO PIK je žádán, aby přijal vhodná opatření v souvislosti s doporučením auditního orgánu ve zprávě o auditu vnitrostátního systému č. OPPIK/2018/S/001. Útvary Komise uvádějí, že akční plán pro toto zjištění stále trvá. Útvary Komise nicméně zdůrazňují, že je důležité, aby byl

proveden do 30. června 2019 a aby ŘO PIK ověřil střet zájmů za užití ARACHNE nebo jiného podobného nástroje, alespoň na základě vzorku.

Doporučení 14.02

Auditnímu orgánu se doporučuje, aby důkladně kontroloval provádění svých doporučení a aby ověřil, že v případě OP PIK jsou zavedena zlepšení ve zjišťování střetu zájmů.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán OP PIK

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

5.2.2.3 Zjištění o operacích

Zjištění 15

Operace č. CZ.01.1.02/0.0/0.0/15_014/0000516 (příjemce *Pekárna Zelená louka, a.s.*) – nezpůsobilá operace

Operace CZ.01.1.02/0.0/0.0/15_014/0000516 (*Inovační linka na výrobu toustového chleba*), v rámci cíle 1.1, zaměřená na zvýšení technické hodnoty a efektivnosti technologie na výrobu toustového chleba a užitečných hodnot nových výrobků (odstranění konzervantů, snížení obsahu soli, prodloužení trvanlivosti, zlepšení chuťových vlastností). Výsledkem operace předložené v grantové žádosti je **inovace postupu**, tj. pořízení linky s výraznými inovačními prvky (skladování a dávkování ingrediencí, vakuové hnětení, čisté prostory, inovativní systém řízení výroby) umožňující realizaci nových produktů, tj. **tří inovačních výrobků** (tj. tří druhů toustového chleba obsahujícího pšeničný kvas). Příjemce operace, *Pekárna Zelená louka, a.s.*, je dceřiná společnost společnosti *Agrofert, a.s.*, mateřské společnosti skupiny AGROFERT.

Podle Výzvy k předkládání operací č. 01_15_014 Inovace – mohou být podpořeny pouze operace:

- s přímými vazbami na aktivity vývoje a výzkumu, tj. využívající výsledky vlastního vývoje a výzkumu, výsledky vývoje a výzkumu vzniklé ve spolupráci či při transferu technologie; a
- jejichž aktivity vývoje a výzkumu jsou již ukončeny a prokazatelně doloženy.

Žadatel/příjemce měl v grantové žádosti předložit prototyp nebo vzorek, který je výsledkem těchto aktivit vývoje a výzkumu.

V části A (Vylučovací kritéria) výběrových kritérií výzvy k předkládání operací č. 01_15_014 Inovace je v bodě 3 *Vazba projektu na aktivity VaV* stanoveno, že:

- „Vývoj je již ukončen.
- *Projekt využívá výsledků vlastního VaV, výsledků VaV vzniklých ve spolupráci či v podobě transferu technologie při realizaci projektu.*
- *V případě využití výsledků VaV vzniklých vlastní činností či ve spolupráci musí žadatel doložit existenci funkčního prototypu/vzorku.*

- *Při transferu technologie musí žadatel doložit existenci funkčního prototypu/vzorku a tento transfer musí být smluvně doložen.“*

Skutečné výsledky vlastního vývoje a výzkumu, výsledky vývoje a výzkumu vzniklé ve spolupráci či při transferu technologie však žadatelem v grantové žádosti předloženy nebyly.

Jako důkaz výsledků vývoje a výzkumu vzniklých ve spolupráci žadatel předložil:

- Rámcovou smlouvu o partnerství a vzájemné spolupráci při výzkumu v oblasti pekárenských výrobků (podepsanou v únoru 2015);
- Smlouvu o právech k duševnímu vlastnictví (podepsanou v březnu 2015) s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze – VŠCHT); a
- plánované budoucí aktivity univerzity související s toustovým chlebem ze dne 24. dubna 2015 – ve formě prohlášení podepsaného pouze univerzitou.

Žádný z dokumentů nedokazuje, že mezi žadatelem a univerzitou probíhala v době podání grantové žádosti spolupráce, ani že taková spolupráce byla dokončena. Žadatel nepředložil žádné prototypy/vzorky z takové spolupráce, jak je požadováno v pravidlech výzvy.

Navíc žadatel v žádosti popsal a jako prototyp vzniklý vlastní činností ve vývoji a výzkumu předložil technologii čistých prostor. Žadatel předložil jako prototyp pilotní linku v pekařství v Olomouci. Ve skutečnosti neexistuje důkaz skutečného vývoje a výzkumu, pouze výběrové řízení na nákup technologie chlazení chleba – chladič spirály na chléb, a záznam testování fungování nainstalované technologie. Chladič technologie je dostupná na trhu a používají ji moderní pekárny všude na světě. Z tohoto důvodu byla dle názoru útvary Komise dodávka pilotní linky standardním nákupem nové technologie bez jakýchkoli vazeb na aktivity vlastního výzkumu a vývoje. Tuto otázku vznesla i výběrová komise, jak je ukázáno v bodě 2 tohoto zjištění.

Útvary Komise navíc učinily následující postřehy, které podřývají transparentnost, rovné zacházení a spravedlnost výběrového řízení zmíněné operace:

1. Nedostatečná auditní stopa a nedodržování interních postupů ve vztahu k interním hodnotitelům a externím znalcům

- Interní hodnotitelé projektu nebyli vybráni náhodně, přestože to byl požadavek příručky OP. Místo toho byli vybráni diskrečně z omezeného počtu zaměstnanců útvaru odpovědného za hodnocení příslušné výzvy. Neexistovala žádná auditní stopa, která by vysvětlila, jak jim byly úkoly přiděleny.
- Jeden interní hodnotitel byl nahrazen a neexistuje žádná auditní stopa důvodů této změny.
- Zkušenosti a vzdělání obou interních hodnotitelů neodpovídají předmětu operace. Z rozhovorů se zaměstnanci ŘO PIK vyplývá, že stanoviska obou hodnotitelů byla založena na externích hodnoceních. To je v souladu s metodologií OP. V případě, že požadovaný odborný posudek přesahuje odbornou způsobilost interního hodnotitele, může hodnotitel požádat o stanovisko externího znalce, aby jím podložil své hodnocení. Neexistuje však žádný záznam toho, že by interní hodnotitelé o takový odborný posudek požádali.
- Během auditní mise na místě nebylo jasné, kolik externích znalců bylo do hodnocení operace zapojeno. Čísla se lišila v závislosti na dotázané osobě. Počet externích

hodnotitelů byl objasněn ze strany ŘO PIK až dodatečně v e-mailu obdrženém po auditu na místě.

- Jeden z externích hodnotitelů, externí hodnotitel 1, byl nahrazen jiným externím hodnotitelem, externím znalcem 2, kvůli tomu, že nebyl spolehlivý. Z e-mailové korespondence auditoři zjistili, že externí znalec 1 pouze požádal o prodloužení lhůty do 24. června 2016, protože neobdržel předběžné nabídky pro hodnocení rozpočtu. ŘO PIK to nepřijal s vyjádřením, že takové prodloužení není možné. Vzhledem k tomu, že externí hodnotitel 2 odevzdal své hodnocení až 2. srpna 2016, není důvod nahrazení tohoto znalce opodstatněný.

2. Nenáležitě provedené a odůvodněné hodnocení a bodování ze strany hodnotitelů

Podle příručky OP – přílohy D_01_M by mělo hodnocení obsahovat vysvětlení a počet přidělených bodů. V příručce OP, části D3 je stanoveno, že:

"Interní hodnotitel pro každou přijatelnou žádost o podporu, která úspěšně prošla formálním hodnocením přijatelnosti, vyplňuje v MS2014+ hodnotící formulář Posudek interního hodnotitele (D3_01_F_Posudek interního hodnotitele), hodnotitel ke každému kritériu uvádí jasné a srozumitelné odůvodnění výsledku hodnocení."

[...]

Externí hodnocení bude slovní a bude zahrnovat doporučené bodování, kterého by se měl interní hodnotitel držet během přípravy konsolidovaného interního hodnocení. Pokud interní hodnotitel nepřevzme bodování externího hodnotitele nebo některé z jeho argumentů, měl by zdůvodnit proč a explicitně se k odmítnutým argumentům externího hodnotitele vyjádřit."

V případě operace CZ.01.1.02/0.0/0.0/15_014/0000516 však hodnotitelé dostatečně nezodpovídají počet přidělených bodů, ale omezují svá vyjádření buď na opakování/přeformulování textu obsaženého v operační žádosti nebo jednoduše opakují znění výběrových kritérií bez podání jakéhokoli zdůvodnění.

Externí hodnotitel 2 neposkytl ve svém hodnocení vysvětlení pro část C výběrových kritérií týkající se „Potřebnosti a relevance projektu“. Interní hodnotitel č. 2823, který vydal své stanovisko na základě hodnocení externího hodnotitele 2, do své odpovědi pouze zkopíroval znění výběrových kritérií. Výběrová komise vrátila obě hodnocení interních hodnotitelů (viz bod 3 níže) s žádostí o dodatečné objasnění. Interní hodnotitel č. 2823 však žádné objasnění nedodal. Toto hodnocení nicméně nebylo Výběrovou komisí odmítnuto. Tento přístup hodnotitelů, tj. kopírování znění výběrových kritérií, je v rozporu s příručkou OP.

V některých případech hodnotitelé odkazují ke konkrétnímu dokumentu, což však nezodpovídá počet přidělených bodů. Všichni hodnotitelé přidělili maximální počet 5 bodů za kritérium B.2 „Spolupráce s veřejnými výzkumnými institucemi či vysokými školami v oblasti VaV aktivit za posledních 5 let“. Podmínkou pro přidělení takového počtu bodů je existence dlouhodobé smlouvy o společném výzkumu. S grantovou žádostí byla předložena rámcová smlouva o partnerství a vzájemné spolupráci při výzkumu v oblasti pečárenských výrobků, jak je popsáno výše v popisu zjištění. Externí hodnotitel 3 ve svém hodnocení tohoto kritéria uvedl: „Spolupráce s VŠCHT je doložena smlouvami a dokumenty z roku 2015, které nelze definovat jako ‚dlouhodobé‘.“ Navíc, v hodnocení pro část C též hodnotitel vysvětlil, že:

„Spolupráce s výzkumnými organizacemi je na průměrné úrovni a spočívá spíše v deklaratorní rovině než ve skutečném výzkumu.“ Avšak bez ohledu na to, co v tomto vyjádření uvedl, přidělil externí hodnotitel 3 u tohoto kritéria maximální počet bodů.

V případě kritéria C3 *„typ novosti výsledného produktu z hlediska inovačních řádů dle Valenty“* měli dva hodnotitelé za to, že produkt (tj. toustový chléb) dosáhl 5. inovačního řádu dle Valenty¹⁶, a dva hodnotitelé měli za to, že dosáhl 6. inovačního řádu:

„6. inovační řád: nová generace, znamená změnu všech důležitých funkcí inovovaného prvku obchodního útvaru při zachování původní koncepce jeho řešení.“

5. inovační řád: nová varianta, představuje změnu jedné nebo několika funkcí inovovaného prvku obchodního útvaru.“

Útvary Komise nesouhlasí s tím, že inovace produktu popsaná žadatelem dosahuje 5. nebo 6. inovačního řádu dle Valenty. Výsledek inovace produktu popsaný žadatelem nevede k nové variantě nebo nové generaci produktu, která by představovala změnu v jedné nebo více funkcích. Jedná se pouze o kvalitativní adaptaci žadatelem již vyráběného produktu již vyráběného žadatelem a jeho konkurenty a jako takový odpovídá pouze 4. inovačnímu řádu dle Valenty.

V tomto kontextu útvary Komise rovněž uvádějí, že žadatel v první verzi podnikatelského plánu, příloze grantové žádosti, uvádí, že inovace produktu dosahuje 5. nebo 6. inovační úrovně. Na základě zprávy zaslané zprostředkujícím subjektem prostřednictvím MS 2014+ (*„Interní depeše“*) dne 15. ledna 2016 byl žadatel vyzván, aby změnil inovační řád na úroveň 6, s tímto sdělením: *„operace může být podpořena, pokud bude dosahovat 6. inovačního řádu“*. Použité znění nicméně změněno nebylo a odpovídá 5. řádu. To by bývalo mělo vliv na hodnocení projektu.

3. Nedostatečná auditní stopa ze setkání výběrové komise

Dne 26. října 2016 výběrová komise vrátila operaci interním hodnotitelům s následujícími otázkami:

- Jaké je využití výsledků výzkumu a vývoje v operaci?
- Jakým způsobem se výsledky výzkumu a vývoje vztahují k doloženému funkčnímu prototypu/vzorku?

Jeden z interních hodnotitelů poskytl vysvětlení. Otázka funkčního prototypu nicméně v odpovědi zahrnuta nebyla. Druhý hodnotitel č. 2823 pouze odpověděl, že trvá na svém předchozím hodnocení, které bylo velmi stručné a odpověď na tyto dvě otázky neposkytovalo.

Dne 21. prosince 2016 výběrová komise operaci schválila. Neexistuje auditní stopa ze schůze ani vysvětlení, proč komise přijala hodnocení interního hodnotitele č. 2823, existuje pouze seznam schválených operací, včetně dotčené operace.

¹⁶ Valenta, František. *Inovace v manažerské praxi*. Praha: Velryba, 2001

4. Neinovační povaha výsledných produktů

Útvary Komise uvedly, že německá společnost *Lieken AG* je od roku 2013 rovněž členem skupiny AGROFERT. Útvary Komise shledaly, že tato společnost vyráběla toustový chléb pod obchodní značkou Golden Toast, obsahující pšeničný kvas a bez konzervantů, již v roce 2013. Z tohoto důvodu, když byla ŘO PIK v roce 2015 podána projektová žádost, inovační produkt ohlášený společností *Pekárna Zelená louka, a.s.*, neměl být považován za inovační, protože tento produkt již skupina AGROFERT vyráběla, jmenovitě společností *Lieken AG*.

V rámci OP PIK by operace s cílem inovace modelu podle specifického cíle 1.1. měla sestávat ze:

„zavedení nových výrobků do výroby a jejich uvedení na trh a dále související zvýšení efektivnosti výrobních procesů a dalších procesních inovací (zavedení nových metod organizace firemních procesů, inovace procesu vývoje a zavádění nových výrobků, procesy produktové certifikace, zavedení nových prodejních kanálů, apod.).“

Podle judikatury ESD je podnik definován jako jeden hospodářský subjekt ovládaný ze společného zdroje. Pokud tedy skupina funguje jako jedna hospodářská jednotka, je považována za jeden podnik. Hlavní podmínka OP, vývoj nového produktu, zjevně nebyl případ zmíněné operace, protože skupina AGROFERT již tento produkt vyráběla. Z tohoto důvodu by operace dle názoru útvárů Komise neměla být OP PIK podporována.

Na základě výše zmíněných prvků mají tedy auditoři Komise za to, že operace nebyla vybrána v souladu s ustanoveními čl. 125 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních a je nezpůsobilá.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

- a) Řídicí orgán je žádán, aby opravil nezpůsobilé výdaje již vykázané pro tuto operaci a zrušil příspěvek z veřejných zdrojů pro tuto operaci.
- b) Řídicí orgán je žádán, aby zajistil, že proces hodnocení bude poskytovat nezvratné důkazy toho, že grantové žádosti jsou plně v souladu s výběrovými kritérii. Operace, u kterých nebudou v žádosti poskytnuty dostatečné důkazy o tomto souladu, by měly být vyčleněny a žadateli by měla být zaslána žádost o další informace. Pokud nakonec operace nebudou v souladu s výběrovými kritérii, měly by být zamítnuty.
- c) Řídicí orgán je žádán, aby potvrdil, že v případě všech zbývajících operací spojených se skupinou AGROFERT byla výběrová kritéria náležitě uplatněna, a aby, bude-li třeba, provedl potřebné dodatečné opravy.

Závažnost: kritická

Odpovědný orgán: řídicí orgán OP PIK

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

Zjištění 16

Operace č. CZ.01.1.02/0.0/0.0/15_014/0000516 (příjemce *Pekárna Zelená louka, a.s.*) – chyba ve výpočtu analýzy nákladů a přínosů

U analýzy nákladů a přínosů operace „Inovační linka na výrobu toustového chleba“ analytik rizik přezkoumal pouze to, zda se výsledky uváděné žadatelem zdají být přiměřené. Tento analytik rizik v analýze nákladů a přínosů nepřezkoumal reálný stav údajů předložených žadatelem.

Auditoři zjistili, že celková částka investic, které byly podrobeny analýze nákladů a přínosů, zahrnovala jen způsobilé náklady ve výši 400 mil. CZK (cca 15,5 mil. EUR), a nikoli celkovou hodnotu operace ve výši 650 mil. CZK (cca 25,2 mil. EUR), jak bylo uvedeno v grantové žádosti. Při přepočítání analýzy nákladů a přínosů vycházejí následující výsledky:

Celková investice	IRR bez financování	IRR s financováním
400 000 000 CZK	12,76 %	18,56 %
650 000 000 CZK	4,79 %	7,25 %

Analýzu nákladů a přínosů vyplňují žadatelé přímo v MS 2014+. Systém automaticky ukáže výsledky analýzy nákladů a přínosů. Pro IRR (vnitřní výnosové procento) pod 8 % systém ukáže, že by závěr měl znít „podmínky splněny s výhradou“. Útvary Komise upozorňují, že tento závěr by neměl žádný dopad na věcné hodnocení operace, jelikož výsledky analýzy nákladů a přínosů nejsou ve výběrových kritériích promítnuty. Jak už útvary Komise uvedly v závěrech auditu EPSA č. REGC414CZ0018, prověření analýzy nákladů a přínosů má jen formální charakter a správnost údajů se nepřezkoumává. *(Doporučení 04.01. České úřady (ŘO, ZS) by měly zlepšit ověřování ekonomického potenciálu žadatele/příjemce. Ověřování analýzy nákladů a přínosů by mělo být prováděno v souladu s metodikou a výsledky tohoto ověřování by měly být řádně zaznamenány. Přípomínky vznesené během ekonomického hodnocení by měly být jednoznačně zaznamenány v MS 2014+ a použity v dalších fázích procesu výběru projektů. Projekty, u nichž byla v průběhu ekonomického hodnocení zjištěna určitá finanční rizika, by měly být v tomto ohledu pečlivě sledovány po dobu provádění a trvání projektu. Dále pak v případech, kdy jsou ekonomická/finanční historie a potenciál dokládány prostřednictvím jiného subjektu, než je samotný žadatel, by české úřady měly požadovat dostatečné záruky od těchto subjektů nebo z dalších zdrojů, aby tak byla pokryta případná rizika během provádění a trvání projektu).*

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Závažnost: důležité

Vnitrostátní orgány by měly nastavit systém prověření podstaty analýzy nákladů a přínosů a na rizika zjištěná během tohoto ověřování by měl být brán zřetel ve fázi věcného hodnocení operací. Pokud navíc jedna část závěrů analýzy rizik naznačuje splnění s výhradami, pak by v interních postupech a/nebo ve výběrových kritériích mělo být jasně uvedeno, že tato výhrada má za následek zamítnutí žádosti / vrácení k opravám v této fázi procesu hodnocení.

Odpovědný orgán: řídicí orgán pro OP PIK

Lhůta pro provedení: 1 měsíc

Zjištění 17

Operace č. CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011011 (příjemce: **Ethanol Energy, a.s.**) – chyby ve výpočtu analýzy nákladů a přínosů

Kategorie: KP 2

Podkategorie: Nezpůsobilá výše

Během výběru operací provádí ZS (Agentura Ministerstva Průmyslu a obchodu – API) kontroly formálních stránek a způsobilosti projektu. Pro tento úkol jsou jmenováni dva interní hodnotitelé. Jeden hodnotitel provádí hodnocení a druhý hodnotitel jej přezkoumává. Dále pak analytik rizik ze ZS provádí hodnocení dle kritéria, které se týká ekonomického potenciálu (oddíl T5A Příručky a příloha D_01_M Příručky). Hodnocení vychází z údajů poskytnutých žadatelem ve formuláři ekonomického potenciálu a předložených jako tabulka přiložená k žádosti. Počet udělených bodů se neposuzuje, protože se vypočítá automaticky v tabulce. Minimální počet bodů je 5 z 9 možných bodů. ZS pouze ověří údaje zanesené do tabulky a jedná se čistě o formální kontrolu. Po formálním a věcném hodnocení je žádost předána hodnotící komisí k závěrečnému schválení.

Ačkoliv projekt CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011011 (Ethanol Energy, a.s.) byl hodnocen analytikem rizik ZS „s výhradou“ a tato výhrada byla potvrzena hodnotící komisí v jejím rozhodnutí v pozdější fázi procesu hodnocení, ŘO ji nevezal v potaz a podepsal grant na spolufinancování projektu bez toho, aby výhradě věnoval pozornost. Podle analytika a hodnotící komise by, s ohledem na výhradu týkající se vysokého počtu nezpůsobilých položek v rozpočtu a překročení 5% hranice hodnoty projektu stanovené pro náklady na projektovou dokumentaci, měla být celková výše rozpočtu snížena. Nicméně ŘO snížil pouze celkové způsobilé náklady týkající se nezpůsobilých položek a nesnížil výši rozpočtu určeného na projektovou dokumentaci (24 189 242 CZK). Jelikož částka pro projektovou dokumentaci představuje 5,82 % celkových způsobilých nákladů, je rozdíl ve výši 0,82 % (1 968 333,71 CZK, cca 76 292 EUR) považován za nezpůsobilý.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení

ŘO se žádá, aby provedl opravu nezpůsobilé částky ve výši 1 968 333,71 CZK (cca 76 292 EUR) a zrušil příspěvky z veřejných zdrojů související s touto operací.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: řídicí orgán OPPI 2007–2013 – Ministerstvo průmyslu a obchodu

Lhůta pro provedení: 1 měsíc

Zjištění 18

Dvojitý financování – nedodržení čl. 3 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) č. 1301/2013 – příjemci v rámci EU ETS (Operace č. CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011011 (příjemce: Ethanol Energy, a.s.) a operace č. CZ.01.1.02/0.0/0.0/17_109/0011122 (příjemce: Lovochemie, a.s.))

Kategorie: KP 2

Podkategorie: Nezpůsobilý projekt

Článek 3 nařízení (EU) č. 1301/2013 – Rozsah podpory z EFRR [...] stanovuje následující požadavek:

„3. EFRR nepodporuje:

b) investice, jejichž cílem je snižování emisí skleníkových plynů pocházejících z činností, které jsou uvedené v příloze I směrnice 2003/87/ES;“

REGIO poskytlo pokyny (dopis ze dne 29. 6. 2016 (Ares(2016)3071251) a emaily ze dne 3. října. 2016 (EU) a 27. listopadu. 2016 (AVB)), které obsahovaly detailní výklad Komise a požadovaly provedení individuálního posouzení žádostí podaných příjemci v rámci systému EU ETS.

V rámci výzvy č. II – věnované úsporám energie, obsahovala pravidla výběru operací ustanovení, která vyžadovala individuální posouzení projektové žádosti, pokud je žadatel součástí Systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS). Žadatel byl požádán, aby stručně popsal, proč se projektových aktivit netýkají aktivity obsažené v Příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES (směrnice o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES, dále jen „Příloha I“). Popis měl obsahovat:

- Opatření ke zvýšení energetické účinnosti podpořené v rámci projektu a jeho vztah k hlavním výrobním systémům zahrnutým mezi aktivitami v Příloze I.
- Počet povolenek v rámci systému EU ETS, které budou každý rok nahlášeny.
- Nahlášené množství emisí a dopad provádění projektu na jejich objem.

Auditoři REGIO nezjistili žádná individuální písemná posouzení, která by byla součástí projektové žádosti v případě, že žadatel byl součástí EU ETS (odkaz na národní registr společností, které mají prospěch z EU ETS: http://www.mzp.cz/cz/seznam_zarizeni_euets). Rozsah projektu nebyl posouzen ve vztahu k rozsahu certifikátu emisí skleníkových plynů vydávaného na národní úrovni a řídicí orgán nevyvodil žádné závěry. V rámci výzvy č. II se jedná o jednu operaci, konkrétně Ethanol Energy, a.s. (CZ.01.3.1.0/0.0/0.0/16_061/0011011). Ta se týká výměny, doplnění a úprav technologických procesů a technologií ve výrobě pro hydrolýzu a destilace, která je součástí zařízení používaných k výrobě různých chemických složek příjemcem. Toto zařízení je plně závislé na zdroji tepla – uhelném kotli (3 x 15,9 = celkem 47,85 MW). Investice je prezentována tak, že jejím cílem je snížení emisí CO₂ o 23 293 tun ročně. Podle zvláštního věcného výběrového kritéria, které požaduje snížení emisí CO₂, byla žádost zhodnocena a získala maximální počet bodů (32). Auditoři REGIO proto došli k závěru, že příjemce měl prospěch z podpory jak z EFRR, tak ze systému EU ETS, a operace je proto považována za nezpůsobilou, protože nebyl dodržen čl. 3 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) č. 1301/2013.

V projektové žádosti, studii proveditelnosti, energetickém posudku ani podnikatelském záměru nebyla uvedena žádná informace o tom, že žadatel/příjemce je součástí systému EU ETS. Navíc v průběhu posuzování žádosti se hodnotitelé neodkázali na požadavky pravidel výzvy II ((9.3 1)k); 9.3 2a)b) – „žadatel ve studii proveditelnosti musí potvrdit soulad navrhovaného projektu s těmito specifickými podmínkami přijatelnosti projektu (čl. 3 bod 3. b) Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 1301/2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanovených týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost)“, a neučinili žádné písemné vyjádření v hodnocení dokumentace k žádosti.

V rámci výzvy č. IV – věnované zvýšení inovační výkonnosti podniků nebudou podpořeny projekty týkající se zvyšování efektivnosti využití energie nebo snížení spotřeby energie

žadatele. Projekt zároveň nesmí porušovat zásadu udržitelného rozvoje definovanou v článku 8 NSU a musí se řídit evropskou a českou legislativou v oblasti životního prostředí (kritérium vyloučení č. 5 v této výzvě).

V případě žádosti Lovochemie, a.s., (CZ.01.1.02/0.0/0.0/17_109/0011122) neproběhlo individuální posouzení řídicím orgánem / zprostředkujícím subjektem, pokud jde o rozsah projektu ve vztahu k rozsahu certifikátu emisí skleníkových plynů vydávaného na vnitrostátní úrovni.

Tato žádost o spolufinancování se týká zavedení inovativního řešení výroby směsi síranu amonného, který je zásadní surovinou pro výrobu sírných hnojiv. Nicméně žadatel předpokládá, že díky projektu bude dosaženo výrazného snížení emisí způsobených výrobou produktu DASA – oxidy dusíku, prach, NH₃, a snížení nákladů na elektřinu. Řídicí orgán / zprostředkující subjekt neprovedl posouzení povolenky na emise skleníkových plynů vydávané na vnitrostátní úrovni s cílem vyloučit možné dvojí financování, jak stanoví čl. 3 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1301/2013 o EFRR.

Na žádost auditorů REGIO řídicí orgán vysvětlil, že soulad projektové žádosti byl přezkoumán a vydaný závěr potvrdil soulad s čl. 3 odst. 3 písm. b) nařízení o EFRR. Nicméně auditoři REGIO nenalezli žádný samostatný dokument vydaný při hodnocení žádosti, který by tento závěr potvrzoval. Navíc ani v jedné z podaných žádostí nebyl zmíněn fakt, že oba příjemci jsou součástí systému EU ETS monitorovaného vnitrostátními orgány, a nebyla provedena analýza relevance obsahu vydaných zelených osvědčení a projektových žádostí.

V případě, že ŘO má v úmyslu podpořit příjemce zapojené do systému EU ETS, kteří nejsou **uvedeni v Příloze I směrnice 2003/87/ES, může být [žádost] považována za nezpůsobilou**. Snížení skleníkových plynů nesmí být přímým důsledkem podpory operace a nesmí zvyšovat výrobní kapacity zařízení, pokud subjekt zapojený do systému EU ETS žádá o podporu z ESIF.

Obě operace jsou tedy považovány za nezpůsobilé v celém svém rozsahu.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

- a. Řídicí orgán se žádá, aby provedl opravy nezpůsobilých výdajů a zrušil příspěvky z veřejných zdrojů na operace Ethanol Energy, a.s., (CZ.01.3.10/0.0/0.0/16_061/0011011) a Lovochemie, a.s., (CZ.01.1.02/0.0/0.0/17_109/0011122) a aby předal podrobnosti Komisi.
- b. Řídicí orgán se žádá, aby prověřil všechny další operace v rámci systému EU ETS, a zajistil tak, že nedochází k žádnému dvojímu financování.

Závažnost: kritická

Odpovědný orgán: řídicí orgán – Ministerstvo průmyslu a obchodu

Lhůta pro provedení: 1 měsíc

Zjištění 19

Nezpůsobilá operace 2014–2020 – Projekt č. CZ01.1.02/0.0/0.0/17_109/0011122 (příjemce **Lovochemie, a.s.**)

Kategorie: KP 2

Podkategorie:

V rozporu s povinností požadovanou v Modelu hodnocení pro Výzvu IV „Inovace“ hodnotitelé nedostatečně „odůvodňují vlastními slovy“ (sic) množství přidělených bodů, ale omezují své připomínky na opakování/přeformulování textu obsaženého v projektové žádosti. V některých případech se hodnotitelé odkazují na zvláštní dokument, což však neodůvodňuje množství přidělených bodů ani neposkytuje obecné vyjádření odkazující na „dokumenty poskytnuté žadatelem“, což zabraňuje opětovnému provedení procesu hodnocení.

Auditoři REGIO zjistili následující chyby v procesu hodnocení, které měly dopad na počet bodů přidělených žadateli:

- Za kritérium B.1 („Uskutečněné transfery technologií za poslední 3 roky ve formě využití práv průmyslového vlastnictví (vynálezu/patentu, průmyslového nebo užitného vzoru“), přidělil hodnotitel č. 2826 dva body ze dvou možných a odůvodnil přidělení tohoto počtu bodů obecným vyjádřením, že „žadatel prokázal přenos technologií (patent, know-how) poskytnutím nutných dokumentů“, ale nespécifikoval, o jaký dokument, na jehož základě učinil zmíněný závěr, se jedná. Za stejné kritérium dal hodnotitel č. 4252 jeden ze dvou bodů možných a odůvodnil přidělení tohoto počtu bodů tvrzením, že „žadatel provedl příslušný přenos technologií ve formě přenosu patentu na dusíkaté sírné granulované hnojivo a jeho přípravu z VUCHT, a.s., na žadatele.“

Tuto smlouvu ovšem nelze považovat za smlouvu dokládající přenos práv k duševnímu vlastnictví na patent, neboť předmět této smlouvy nebyl chráněn patentem a nemůže tedy sloužit jako odůvodnění přidělení bodů.

Navíc, i kdyby došlo k přenosu práv k duševnímu vlastnictví mezi VUCHT a žadatelem, takový přenos by byl považován za interní přenos v rámci stejné skupiny, jelikož obě společnosti jsou součástí skupiny AGROFERT.

- Oba hodnotitelé (č. 4252 a č. 2826) přidělili čtyři body ze čtyř možných za kritérium B.2 „Spolupráce s veřejnými výzkumnými institucemi či vysokými školami v oblasti VaV aktivit za posledních 5 let“. Požadavkem pro přidělení takového počtu bodů je existence dlouhodobé smlouvy o společném výzkumu. Přidělení čtyř bodů odůvodnil hodnotitel č. 4252 dlouhodobou spoluprací žadatele s ÚJV Řež, a.s., (obchodní společnost stojící mimo skupinu AGROFERT). Vzhledem k tomu, že ÚJV Řež, a.s., není ani veřejnou výzkumnou institucí, ani vysokou školou, nemůže zmíněná spolupráce sloužit jako důvod k přidělení čtyř bodů hodnotitelem č. 4252. Druhý hodnotitel odůvodnil přidělení počtu bodů pouhým tvrzením, že „žadatel poskytl příslušné dokumenty dokládající spolupráci mezi žadatelem a veřejnou výzkumnou institucí nebo vysokou školou“, ale neodkázal se na konkrétní smlouvu, která dle jeho názoru splňuje tento požadavek.

- Za kritérium B.6 „*Vlastní oddělení VaV ve firmě nebo inovační strategie firmy*“, přidělili oba hodnotitelé dva body ze dvou možných a odůvodnili počet bodů odkazem na žadatelovo „*výzkumné a inovační oddělení, jež vytváří jeho výzkumnou a rozvojovou strategii*“. Hodnotitel č. 4252 navíc zmiňuje, že existence tohoto oddělení je patrná z organizační struktury žadatele. V této souvislosti auditoři REGIO zjistili, že žadatel výzkumné a rozvojové oddělení nemá. Naopak, výroční zprávy žadatele jednoznačně uvádějí, že „*oddělení technického rozvoje bylo zrušeno v roce 2012 a výzkumné aktivity byly centralizovány do společnosti Agrofert, a.s.*“ Jelikož žadatel nemá výzkumné a rozvojové oddělení a nemá inovační strategii, nelze považovat přidělení bodů za odůvodněné.
- V případě kritéria C3, kde oba hodnotitelé přidělili čtyři body odpovídající produktové inovaci 5. řádu dle Valenty, hodnotitelé pouze opakovali/přeformulovali výroky obsažené v žadatelově obchodním plánu / analýze proveditelnosti, aniž by poskytli vlastní nezávislé hodnocení zdůvodňující přidělený počet bodů. V této souvislosti auditoři REGIO zhodnotili produktovou inovaci popsanou žadatelem a dospěli k závěru, že neodpovídá produktové inovaci 5. řádu dle Valenty. Výsledek produktové inovace popsané žadatelem nevede k nové variantě produktu, která by představovala změnu jedné nebo více funkcí produktu, ale je pouze kvalitativním přizpůsobením produktu, který je již žadatelem a jeho konkurentem vyráběn, a odpovídá tedy pouze inovaci 4. řádu dle Valenty. Tudíž za toto kritérium neměl být přidělen ani jediný bod.

Navzdory výše popsaným chybám v hodnocení a navzdory nedostatečnému odůvodnění poskytnutým hodnotiteli, výběrová komise financování projektu doporučila, aniž by vyžadovala, aby hodnotitelé splnili své povinnosti definované v Modelu hodnocení. Vzhledem k tomu, že projekt nebyl hodnocen v souladu s Modelem hodnocení, nemělo být jeho financování výběrovou komisí doporučeno a v důsledku není považován za způsobilý k financování.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení

- Řídicí orgán je žádán, aby opravil nezpůsobilé výdaje již vykázané pro tuto operaci a zrušil příspěvek z veřejných zdrojů pro tuto operaci.
- Řídicí orgán je žádán, aby zajistil, že proces hodnocení bude poskytovat nezvratné důkazy toho, že grantové žádosti jsou plně v souladu s výběrovými kritérii. Operace, u kterých nebudou v žádosti poskytnuty dostatečné důkazy o tomto souladu, by měly být vyčleněny a žadateli by měla být zaslána žádost o další informace. Pokud nakonec operace nebudou v souladu s výběrovými kritérii, měly by být zamítnuty.
- Řídicí orgán je žádán, aby potvrdil, že v případě všech zbývajících operací spojených se skupinou AGROFERT byla výběrová kritéria náležitě uplatněna, a aby, bude-li třeba, provedl potřebné dodatečné opravy.

Závažnost: kritická

Odpovědný orgán: řídicí orgán: OP PIK 2014–2020 – Ministerstvo průmyslu a obchodu

Lhůta pro provedení: 1 měsíc

5.2.3 OP Podnikání a inovace (CCI 2007CZ161PO004) 2007–2013

Zjištění 20

Nezpůsobilá operace - Projekt č. IN04/644 (příjemce *Lovochemie, a.s.*)

Operace IN04/644 (Komplexní inovace procesu) cílila na inovaci výrobního procesu dusíkatých sloučenin, zejména zlepšení výrobního procesu dusičnanu vápenatého (proces inovace) a zlepšení kvality dvou modifikací tohoto produktu.

Výsledky projektu představené v grantové žádosti jsou:

- Inovace procesu (zlepšení výrobního procesu dusičnanu vápenatého)
- Inovace produktu (zlepšení kvality modifikací dusičnanu vápenatého Agri Grade (AG) a Greenhouse Grade (GG))

Příjemce tohoto projektu, *Lovochemie, a.s.*, je dceřinou společností společnosti *Agrofert, a.s.*, mateřské společnosti skupiny AGROFERT.

V souladu s Projektovou výzvou IV Inovace – mohou být podporovány pouze projekty, které mají přímou vazbu na činnosti v oblasti výzkumu a vývoje (např. využívají výsledků vlastní výzkumné a vývojové činnosti či výsledků výzkumné a vývojové činnosti ve spolupráci s jiným subjektem nebo přenosu technologií).

Část I (Vylučovací výběrová kritéria) výběrových kritérií definuje v bodě 2 „Vazby projektu na výzkumné a vývojové činnosti“ následovně:

- *„vývoj je již ukončen;*
- *projekt využívá výsledků vlastního VaV, výsledků VaV vzniklých ve spolupráci, či v podobě transferu technologie při realizaci projektu;*
- *v případě využití výsledků VaV vzniklých vlastní činností či ve spolupráci musí žadatel doložit existenci funkčního prototypu/vzorku;*
- *při transferu technologie musí žadatel doložit existenci funkčního prototypu/vzorku a tento transfer musí být smluvně doložen.“*

V reakci na toto vylučovací kritérium žadatel uvádí, že projekt vychází z výsledků výzkumných a vývojových činností společnosti VUCHT, a.s. (společnosti patřící do skupiny AGROFERT). Výsledky výzkumu společnosti VUCHT, a.s., vedly k vývoji patentované metody na přípravu granulovaného, ve vodě rozpustného hnojiva obsahujícího dusičnan vápenatý (patent č. 287816, který obsahuje detailní popis výrobního procesu dusičnanu vápenatého). Tento patent vlastní společnost Duslo, a.s. (tato společnost patří do skupiny AGROFERT).

Aby žadatel dokázal existenci funkčního prototypu a výrobního vzorku, uvedl, že společnost Hnojivá Duslo, s.r.o. (další společnost, která patří do skupiny AGROFERT) vlastní funkční výrobní linku a výrobní vzorky, neboť tato společnost již tyto produkty vyrábí.

Vzhledem ke skutečnosti, že jiná společnost ve skupině AGROFERT již vlastní výrobní linku, která byla předmětem inovace popsané v projektové žádosti (inovace procesu) a která již vyrábí produkty, jež byly předmětem inovace popsané v projektové žádosti (inovace produktu), auditoři REGIO zastávají názor, že projekt nepřináší žádnou inovaci, která by byla podpořena existencí prototypu nebo vzorku. Tudíž nebylo vyhověno binárním výběrovým kritériím a projektová žádost měla být vyloučena z dalšího hodnocení jako nezpůsobilá.

Útvary Komise navíc učinily následující pozorování, která oslabují transparentnost, rovné zacházení a spravedlivost výběrového procesu dotčeného projektu:

Nedostatečná auditní stopa ve vztahu k externím hodnotitelům vybraným pro věcná hodnocení projektu

V rámci přípravy na audit REGIO, poskytly české úřady dva hodnotící listy připravené externími hodnotiteli vybranými pro věcné hodnocení projektové žádosti. Oba tyto hodnotitelé doporučili, aby byl projekt financován. Jeden hodnotitel přidělil projektu 45 bodů a druhý hodnotitel přidělil projektu 46 bodů z možných 81 (minimální nutný počet bodů pro schválení projektu byl 45 bodů).

Během auditu dostali auditoři seznam externích hodnotitelů, kteří byli vybráni, aby hodnotili projektové žádosti podané v reakci na zmíněnou výzvu. V tomto seznamu je uvedeno, že tuto operaci hodnotili celkem tři externí hodnotitelé. V rozporu s dokumenty poskytnutými před zahájením auditu a s informací obsaženou na seznamu externích hodnotitelů, auditoři REGIO našli čtyři hodnotící listy, když prováděli přezkum dokumentů souvisejících s projektem v IT systému ISOP. Jelikož jen dva z těchto hodnotících listů byly ve formátu, který byli auditoři REGIO schopni otevřít, požádali řídicí orgán o poskytnutí všech čtyř hodnotících listů ve formátu PDF. Když auditoři REGIO PDF dokumenty obdrželi a zjistili, že na třech hodnotících listech obdržel projekt mezi 45 a 46 body a byl doporučen pro financování, zatímco na čtvrtém hodnotícím listu obdržel 41 bodů a pro financování doporučen nebyl.

Na základě dokumentů poskytnutých před auditní misí se auditoři REGIO domnívali, že existují jen dva hodnotící listy týkající se projektu, seznam hodnotitelů poskytnutý během auditu však zmiňoval tři hodnotitele a nakonec auditoři REGIO zjistili, že vlastně existují čtyři hodnotící listy vztahující se k hodnocení tohoto projektu. Auditoři REGIO neobdrželi žádnou informaci, která by objasnila rozpor mezi informací poskytnutou před auditem, během něj a po něm, a která by vysvětlila, kdy a proč byly jednotliví auditoři nahrazeni a na základě jakých kritérií byly pro doporučení projektu pro financování vybrány dva ze čtyř hodnotících listů, které měly být zohledněny.

V této souvislosti byl řídicí orgán požádán, aby vysvětlil sled událostí a aby objasnil, proč a kdy byli přizváni další hodnotitelé, aby projektovou žádost ohodnotili.

Chyby v procesu hodnocení

Auditoři REGIO zjistili chyby v procesu hodnocení, které ovlivnily počet bodů přidělených žadateli.

- Za kritérium A.2 („*Transfer technologie uskutečněný v posledních třech letech formou využití patentu nebo prodeje/nákupu licence*“) přidělili dva ze čtyř hodnotitelů dva ze dvou bodů možných, jeden hodnotitel přidělil jeden bod a jeden hodnotitel přidělil nula bodů. Auditoři REGIO nezjistili žádný transfer technologií, na který by odkazovala buď studie proveditelnosti poskytnutá žadatelem, nebo některá z předložených příloh. Z pohledu auditorů REGIO neměl být za toto kritérium přidělen ani jeden bod.
- Za kritérium A.3 („*Spolupráce s institucemi VaV nebo vysokými školami v posledních třech letech*“) mohou být přiděleny dva body, pokud žadatel předloží dlouhodobou smlouvu o společném výzkumu. Všichni čtyři hodnotitelé přidělili dva body ze dvou

možných s tím, že odkazovali na smlouvu s uzavřenou Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze (VŠCHT). Auditóři REGIO nenalezli ve složce projektu ani jednu smlouvu s VŠCHT, kterou by bylo možné považovat za „*dlouhodobou smlouvu o společném výzkumu*“ a tedy z pohledu auditorů REGIO neměly být za toto kritérium ony dva body přiděleny.

- Za kritérium A.8 („*Vlastní oddělení VaV ve firmě nebo inovační strategie firmy*“) přidělili tři hodnotitelé dva body ze dvou možných a jeden hodnotitel přidělil nula bodů. Žadatel ve své studii proveditelnosti sice „*oddělení rozvoje a kvality*“ zmiňuje, to však nelze považovat za oddělení výzkumu a vývoje. Vzhledem ke skutečnosti, že žadatel žádné oddělení výzkumu a vývoje nemá a nepopisuje jeho inovační strategii, se auditóři REGIO domnívají, že by za toto kritérium neměl být přidělen ani jeden bod.
- Za kritérium B.1 („*Jak projekt reaguje na situaci na trhu*“) přidělili dva hodnotitelé čtyři body, jeden hodnotitel tři body a jeden hodnotitel dva body ze šesti možných. Ačkoliv je v projektové žádosti uvedeno, že se jedná o zlepšení kvality produktu, sám žadatel přiznává, že produkt se již vyrábí ve společnosti DUSLO, s.r.o., která patří do skupiny AGROFERT a je uvedena v jejích konsolidovaných výročních zprávách. Z tohoto pohledu žadatel pouze rozšiřuje výrobu, která již probíhá ve společnosti DUSLO na Slovensku, do České republiky. Z pohledu auditorů REGIO by připadalo v úvahu jediné přidělení jednoho bodu za udržení tržního podílu žadatele.
- Za kritérium C.1 („*Jaké inovace přináší proces z pohledu technických řešení*“) přidělili tři hodnotitelé tři body a jeden hodnotitel přidělil šest bodů z šesti možných. Vzhledem k tomu, že proces již byl implementován ve společnosti DUSLO, s.r.o., která patří do skupiny AGROFERT, nepřináší projekt žádnou inovaci, a tedy z pohledu auditorů REGIO neměl být za toto kritérium přidělen ani jeden bod.
- Za kritérium C.2 („*Jaké inovace přináší proces z pohledu trhu*“) přidělili všichni čtyři hodnotitelé tři body z šesti možných. Vzhledem k tomu, že proces již byl implementován ve společnosti DUSLO, s.r.o., která patří do skupiny AGROFERT, nepřináší projekt žádnou inovaci, a tedy z pohledu auditorů REGIO neměl být za toto kritérium přidělen ani jeden bod.
- Za kritérium C.3 („*Jaké inovace přináší výsledný produkt z pohledu technických řešení*“) přidělili dva hodnotitelé tři body, jeden hodnotitel čtyři a půl bodu a jeden hodnotitel šest bodů z šesti možných. Vzhledem k tomu, že proces již byl implementován ve společnosti DUSLO, s.r.o., která patří do skupiny AGROFERT, nepřináší projekt žádnou inovaci, a tedy z pohledu auditorů REGIO neměl být za toto kritérium přidělen ani jeden bod.
- Za kritérium C.4 („*Jaké inovace přináší výsledný produkt z pohledu trhu*“) přidělili všichni čtyři hodnotitelé čtyři body z možných osmi. Vzhledem k tomu, že byl proces již implementován ve společnosti DUSLO, s.r.o., která patří do skupiny AGROFERT, nepřináší projekt žádnou inovaci, a tedy z pohledu auditorů REGIO neměl být za toto kritérium přidělen ani jeden bod.
- Za kritérium D.1 („*Využití výsledků VaV v projektu*“) přidělili tři hodnotitelé pět bodů a jeden hodnotitel tři body z možných pěti. Vzhledem ke skutečnosti, že žadatel nemůže prokázat existenci funkčního prototypu nebo vzorku a naopak potvrdil, že technologie

založená na výzkumu VUCHT již byla implementována ve společnosti DUSLO, s.r.o., neměl být z pohledu auditorů REGIO za toto kritérium přidělen ani jeden bod.

Vzhledem ke skutečnosti, že projekt nevyhověl binárním výběrovým kritériím a s přihlédnutím k dalším chybám odhaleným ve věcném hodnocení a v auditní stopě, auditoři REGIO zastávají názor, že projekt neměl být vybrán pro financování a je považován za nezpůsobilý.

Doporučení

Řídicí orgán je žádán, aby opravil nezpůsobilé výdaje již vykázané v rámci tohoto operačního programu – vzhledem ke skutečnosti, že operační program je již uzavřen, je členská země žádána, aby tuto částku vrátila Evropské komisi.

Závažnost: kritická

Odpovědný orgán: řídicí orgán OPPI 2007–2013 – Ministerstvo průmyslu a obchodu

Lhůta pro provedení: 1 měsíc

5.3 Zjištění ESF a opatření, která mají být přijata / doporučení

5.3.1 OP Zaměstnanost (CCI 2014CZ05M9OP001)

5.3.1.1 Zjištění o operacích

Zjištění 21

Projekt č.: CZ.031.52/0.0/0.0/16_043/0004636

Příjemce: Synthesia, a.s.

Nedostatečné ověření vlastnické struktury a střet zájmu

Útvary Komise uvedly, že povinnost odhalit vlastnickou strukturu až na úroveň skutečného vlastníka platí pro všechny výzvy týkající se projektů spuštěných po 1. září 2016. Žadatel/příjemce tak musí v projektové žádosti upřesnit skutečného vlastníka/vlastníky formou čestného prohlášení. Dále je žadatel/příjemce na žádost řídicího orgánu povinen poskytnout další podpůrné materiály týkající se jeho skutečného vlastníka/vlastníků. A nakonec, všechny změny ve vlastnické struktuře by měly být bez prodlevy hlášeny řídicímu orgánu.

Výzva k projektu č. 16_043 byla vydána dne 15. června 2016. V té době neexistovala povinnost pro žadatele předkládat s žádostí i svou vlastnickou strukturu. Nicméně dle čl. 59 odst. 1 ve spojení s článkem 32 odst. 3 finančního nařízení 2012 by řídicí a kontrolní systém měl zabránit situacím, ve kterých by mohlo docházet ke střetu zájmů. Ačkoliv neexistuje definice střetu zájmu pro sdílené řízení, článek 57 finančního nařízení 2012 poskytuje znaky a kritéria určující, kdy by mělo být považováno, že ke střetu zájmů dochází.

Grantová smlouva s příjemcem (který je součástí skupiny AGROFERT) byla podepsána dne 1. března 2017. Dne 24. března 2017 příjemce upozornil řídicí orgán, že došlo ke změně jeho vlastnické struktury, když se dne 3. února 2017 vlastníky příjemce Synthesia, a.s., stali dva správci svěřenského fondu založeného panem Babišem.

Útvary Komise učinily následující zjištění:

- Projektová žádost byla zaslána na řídicí orgán v srpnu 2016, tj. v období, kdy pan Babiš zastával funkci ministra financí a místopředsedy vlády pro ekonomiku, a současně byl jediným a stoprocentním vlastníkem skupiny AGROFERT. Ačkoliv žádost byla zaslána před tím, než upravený český zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, vstoupil v platnost, podporu projekt získal až po vstupu zákona v platnost. Útvary Komise není zřejmé, jaké kontroly řídicí orgán provedl, aby prověřil, zda je grantová žádost v souladu s upraveným zákonem a na základě jakých kritérií rozhodl, že grant může být přidělen.
- Jak je uvedeno ve zjištění č. 1, skutečným vlastníkem v případě svěřenského fondu je zakladatel, správce nebo obmyšlený, a tedy pan Babiš je také skutečným vlastníkem svěřenského fondu. Aby došlo k zabránění vzniku střetu zájmů, dle útvarů Komise měl řídicí orgán tuto informaci posoudit v rámci výběrového řízení. Řídicí orgán nás nicméně až do současnosti neinformoval o tom, jaké vlastně provedl kontroly pro ověření struktury svěřenského fondu a jeho souladu s českými vnitrostátními právními předpisy.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení

Řídicímu orgánu se doporučuje prohloubit analýzu vlastnické struktury až na úroveň konečného skutečného vlastníka, zejména pokud se jedná o svěřenské fondy. Dále musí řídicí orgán rozlišovat mezi pojmy *obchodní aktivity* a *správa osobních aktiv* v rámci posuzování střetu zájmů, zejména v případě § 4 odst. 1 a odst. 2 českého zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.

Závažnost: velmi důležité

Odpovědný orgán: ŘO

Lhůta pro provedení: 2 měsíce

Zjištění 22

Projekt č.: CZ 03.1.52/0.0/0.0/16_043/0004636

Příjemce: Synthesia, a.s.

Cílem projektové výzvy č. 03_16_043 vydané dne 15. června 2016 bylo poskytnutí školení zaměstnancům společností. Byly použity běžné stupnice jednotkových cen pro školení zaměstnanců. Výběr projektů zahrnoval posouzení objektivních informací o žadatelích, např. velikost společnosti, adresa společnosti a typ školení, přičemž maximální počet možných přidělených bodů byl 100. Pokud jde o hodnocení velikosti žadatele, útvary komise uvedly, že podle kritérií udělování malý podnik získá 20 bodů, střední podnik 10 bodů a velký podnik 0 bodů. Uvedené rozdělení přidělovaných bodů naznačuje, že záměrem řídicího orgánu bylo poskytovat podporu EU především malým a středním podnikům.

V případě, že projekt zahrnoval také partnery, byl počet bodů přidělených žadateli vypočten jako aritmetický průměr bodů přidělených jednotlivým účastníkům (tj. žadateli a jeho partnerům). Tato možnost vedla k situacím, kdy si velké společnosti v pozici žadatelů, přizvaly do projektu i řadu dalších, malých a středních partnerů, aby obdržely více bodů za "kritérium velikosti". Řídicí orgán ovšem neposuzoval, zda se tyto partnerské společnosti zásadně podílely na projektech (tj. zda byli zaměstnanci těchto společností školeni) a jaká byla míra jejich účasti.

Projekt číslo CZ 03.1.52/0.0/0.0/16_043/0004636 příjemce *Synthesia, a.s.*, (velký podnik) zahrnoval partnerskou společnost *Zámečnictví Šejvl, s.r.o.* (malý podnik). Odhadovaný rozsah školení pro tyto dvě společnosti byl následující:

Společnost	Celkový počet školení pro zaměstnance	
Synthesia, a.s.	1 889 280 CZK (75 571 EUR) ¹⁷	99,47 %
Zámečnictví Šejvl, s.r.o.	10 080 CZK (403 EUR ⁵)	0,53 %

¹⁷ Směnný kurz: 25 CZK/EUR

Celkem	1 899 360 CZK (75 974 EUR ⁵)
--------	--

Projekt získal 10 bodů za kritérium „*velikost žadatele*“, neboť zahrnoval malý podnik jako partnera, i když tento partner participoval na projektu jen ve velmi malém rozsahu (0,53 %). Auditóři berou na vědomí skutečnost, že společnost *Synthesia, a.s.*, by grant obdržela, i kdyby partnerská společnost do projektu zapojena nebyla.

Útvary Komise uznávají, že u budoucích výzev týkajících se školení zaměstnanců řídicí orgán zvažoval, že u projektů velkých společností nebude povoleno zahrnout partnery nebo partnerství budou z účasti vyloučeny zcela. Ve skutečnosti se u výzvy č. 97 vydané dne 15. března 2019 řídicí orgán rozhodl kritérium „*velikosti podniku*“ zcela odstranit, a malé a střední společnosti tak již nejsou zvýhodňovány.

Opatření, která mají být přijata / doporučení

Doporučení

Řídicímu orgánu se doporučuje navrhovat projektové výzvy takovým způsobem, aby byly zvýhodněny malé a střední podniky a bylo zajištěno, že zapojení malých a středních podniků je výrazné.

Závažnost: důležité

Odpovědný orgán: ŘO

Lhůta pro provedení: 3 měsíce

6 ZÁVĚRY AUDITU A STANOVISKO

6.2 ZÁVĚRY AUDITU

Hlavními cíli tohoto auditu bylo:

1. cíl auditu

Získat přiměřenou jistotu, že pokud jde o granty podepsané se společnostmi ze skupiny AGROFERT mezi červnem 2011 a červencem 2018, řídicí a kontrolní systémy zodpovědné za výše zmíněné programy před tím, než vstoupilo v platnost finanční nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, byly v souladu s regulačním rámcem a fungovaly efektivně při přidělování finančních prostředků EU, od schválení programů po prováděcí fázi, se zvláštním důrazem na opatření zabraňující střetu zájmů;

2. cíl auditu

prostřednictvím přezkumu reprezentativního vzorku operací ověřit, že ŘKS fungovaly efektivně, pokud jde o KP 2 – Vhodný výběr operací a KP 16 – Adekvátní audit operací, jak jsou tyto definovány v nařízeních, která se uplatní pro programové období 2007–2013 a 2014–2020¹⁸;

3. cíl auditu

prostřednictvím přezkumu reprezentativního vzorku operací ověřit, že ŘKS fungovaly efektivně, pokud jde o KP 4 – Adekvátní řídicí kontroly a KP 16 – Adekvátní audit operací, jak jsou tyto definovány v nařízeních, která se uplatní pro programové období 2007–2013 a 2014–2020¹⁹;

4. cíl auditu

zjistit, zda existují důkazy o střetu zájmů v procesu přidělování finančních prostředků EU programům nebo odvětví, který by mohl mít za následek upřednostnění operací předložených společnostmi ze skupiny AGROFERT; a

5. cíl auditu

zjistit a posoudit změny ve struktuře, personálním složení a pracovních postupech příslušných vnitrostátních orgánů, včetně výběrových komisí, které mohly ovlivnit proces přiznání dotací nebo vnitrostátní kontroly a audity.

6.2.1. Fondy EFRR/FS

Na základě činností popsaných v kapitole 3 této zprávy, a aniž by byly ovlivněny budoucí auditní činnosti našich útvarů, došli auditoři na základě reprezentativního auditovaného vzorku k závěrům týkajícím se operací, u nichž byly příjemci grantů společnosti skupiny AGROFERT.

¹⁸ Čl. 58–60 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (pro programové období 2007–2013) a čl. 72–74 a 123–125 nařízení (EU) č. 1303/2013 (pro programové období 2014–2020).

¹⁹ Viz pozn. pod čarou 18.

Pro REGIO obsahoval vzorek 36 operací vybraných z celkového počtu 98 operací společností ze skupiny AGROFERT spolufinancovaných EFRR/FS v letech 2012 až 2018. Značný rozsah vzorku zaručil vysokou míru pokrytí obou řídicích orgánů i obou programových období.

Auditní vzorek pokrýval následující rozsah:

Programové období	ŘO	Hodnota vzorku (příspěvek EU) v CZK	Hodnota souboru (příspěvek EU) v CZK	%	Počet operací ve vzorku	Počet operací v souboru	%
2007–2013	MPO	291 344 453,00	416 025 203,00	70 %	11	22	50 %
2007–2013	MŽP	684 273 007,0	799 839 868,45	86 %	13	52	25 %
2014–2020	MPO	243 622 416,18	340 519 464,91	72 %	10	22	45 %
2014–2020	MŽP	86 865 838,30	86 865 838,30	100 %	2	2	100 %
Celkem		1 306 105 714	1 643 250 374,7	79 %	36	98	36 %
		50 624 252 EUR	63 691 875 EUR				

Závěry auditorů jsou uvedeny v následující tabulce, rozdělené dle cílů auditu:

<u>Cíl auditu</u>	<u>Období 2007–2013</u>		<u>Období 2014–2020</u>	
	OP Podnikání	OP Životní prostředí	OP Podnikání	OP Životní prostředí
Auditované operace	11 z 22	13 z 52	10 z 22	2 ze 2
Operace považované za nezpůsobilé:				
• Výběrové chyby pouze s náhodným prvkem	1	0	1	0
• Výběrové chyby se systémovým prvkem ²⁰	0	0	0	2
• Výběrové chyby s náhodným a systémovým ²¹ prvkem	0	0	7	0

²⁰ Tyto dvě systémové chyby nejsou zahrnuty do výpočtu odhadované chyby 18,48 %, který je založen na 9 operacích ovlivněných pouze náhodnými chybami (viz Přílohu II.a, kde je těchto devět operací uvedeno).

²¹ Kromě uvedených výběrových chyb existuje sedm dalších operací, které nespádají do auditního vzorku a které jsou ovlivněny stejnou systémovou chybou.

Cíl 1 (ŘKS pro COI)	Kat. 3 ²²		Kat. 3
Cíl 2 (KP 2)	Kat. 3	Kat. 2	Kat. 3
Cíl 3 (KP 4)	Kat. 3		Kat. 3
Cíl 4 (Přidělování finančních prostředků)	Kat. 3		
Cíl 5 (Změny)	Kat. 2		

KP 16 (Adekvátní audit operací) bylo uděleno hodnocení kategorie 2 (funkčnost, některá zlepšení nutná), nebyly pozorovány žádné případy nepřipustného ovlivňování auditního orgánu.

Na základě provedené auditní činnosti mohou být učiněny následující závěry týkající se efektivity fungování řídicího a kontrolního systému a legality a správnosti jednotlivých auditovaných operací.

A. Četné náhodné chyby detekované ve vzorku auditovaných operací, které svědčí o vážných nedostatcích ve fungování řídicího a kontrolního systému.

Ze vzorku 36 operací z celkového auditovaného souboru 98 operací našli auditoři 9 chyb, což představuje náhodnou extrapolovanou míru chybovosti v auditovaném souboru 18,48 %.

Seznam těchto náhodných chyb je uveden v Příloze II.a

Vysoká míra chybovosti společně s četností a povahou zjištěných chyb dokládají existenci vážných nedostatků ve fungování řídicího a kontrolního systému, zejména ve vztahu k efektivitě fungování KP 2 (výběr) a KP 4 (řídicí kontroly), a jsou důvodem k tomu, aby systémům bylo pro období 2007–2013 i 2014–2020 uděleno hodnocení kategorie 3.

Jsou zohledněna obě programová období, jakož i všechny řídicí orgány s výjimkou ŘO Ministerstva životního prostředí pro programové období 2007–2013.

Finanční oprava 18,48 % by měla být uplatněna na celý auditovaný soubor.

Extrapolovaná oprava je celkem 303 681 873,62 CZK (cca 11,77 mil. EUR). Tato částka zahrnuje jednotlivé opravy v celkové hodnotě 285 226 785 CZK (cca 11,06 mil. EUR) pro 9 jednotlivých operací.

²² Kategorie 3 – Částečná funkčnost; podstatná zlepšení vyžadována; byly zjištěny vážné nedostatky, které vystavují Fondy nesrovnalostem. Dopad na účinné fungování klíčových požadavků / orgánů / systému je významný.

B. Systémové chyby související s otázkami porušení střetu zájmů

B.1 Období před 9. únorem 2017

V rámci EFRR/FS byla z celkového souboru 98 operací grantová smlouva pro 82 z nich podepsána v období před 9. únorem 2017, a to v celkové částce 1 360 530 878 CZK (cca 52,73 mil. EUR).

Pro toto období dospěly útvary Komise k závěru, že se pan Babiš věnoval obchodním aktivitám a že české úřady nezajistily, aby zavedený řídicí a kontrolní systém zabránil situacím, kdy docházelo ke střetu zájmů. V tomto ohledu neexistují žádné důkazy, které by nasvědčovaly tomu, že by na vnitrostátní úrovni byla přijata jakákoli opatření, která by se snažila tento nesoulad odstranit, což svědčí o dalším nedostatku řídicího a kontrolního systému. Docházelo tak k porušení čl. 32 odst. 3 nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady a § 4 odst. 1 českého zákona č. 159/2006.

Nicméně útvary Komise berou na vědomí, že české zákony o střetu zájmů nezakazovaly poskytování veřejných prostředků, včetně finančních prostředků EU, společně, v nichž působil veřejný činitel.

Komisi tedy nejsou navrhovány žádné finanční opravy související s porušením vnitrostátních zákonů nebo čl. 32 odst. 3 nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady.

B.2 Období po 9. únoru 2017

V rámci EFRR/FF byla z celkového souboru 98 operací grantová smlouva pro 16 z nich podepsána v období po 9. únoru 2017, a to v celkové částce 282 719 496 CZK (cca 10,96 mil. EUR).

Seznam těchto 16 grantů je uveden v Příloze II.b.

Pro toto období dospěly útvary Komise k závěru, že kromě toho, že české úřady pokračovaly v porušování článku 32 odst. 3 nařízení č. 966/2012 a od 2. srpna 2018 porušovaly i článek 36 odst. 3 nařízení č. 2018/1046 a § 4 odst. 1 českého zákona č. 159/2006, na 16 grantů poskytnutých společně skupiny AGROFERT po tomto datu nebylo v souladu s § 4c zákona č. 159/2006 a jsou tudíž neregulérní, a proto by 100% finanční oprava měla být uplatněna na všechny související výdaje již vykázané Komisi v souvislosti s těmito operacemi (viz Přílohu II.b) a příspěvek z veřejných zdrojů na tyto operace by měl být zrušen. Jedná se celkem o 16 operací (všechny z období 2014–2020, 14 z nich pro OP PIK a 2 pro OP ŽP). Celkový dotčený příspěvek od EU činí 282 719 496 CZK (cca 10,96 mil. EUR). Nicméně jelikož 7 z těchto 16 operací, s příspěvkem z veřejných zdrojů 5,24 milionu EUR, bylo již opraveno v rámci bodu A, nemusí být opraveny opakovaně. Celková částka, která má být v rámci tohoto bodu opravena, tedy činí 5,72 milionu EUR.

C. Celkové požadované opravy

Celková navrhovaná oprava (vzniklá jak z extrapolovaných výběrových chyb, tak ze systémových nesrovnalostí uvedených v bodech A a B.2) činí 451 174 585 CZK (cca 17,49 mil. EUR), což představuje 27,46 % příspěvku od EU.

Oprava je vypočtena následovně:

<u>Bod</u>	<u>Oprava</u>	<u>Hodnota v milionech EUR</u>
A	náhodné chyby extrapolované do celkového auditovaného souboru (98 operací)	11,77
B.2	+ hodnota 16 systémových chyb	+10,96
B.2	- hodnota 7 systémových chyb již zahrnutých mezi chyby náhodné	-5,24
	= Celková oprava	17,49

STANOVISKO AUDITU

Odborné stanovisko: Na základě šetření popsaného v kapitole 3 této zprávy získali auditoři přiměřenou jistotu, že řídicí a kontrolní systémy zavedené na úrovni auditovaných orgánů, včetně auditního orgánu (viz kapitola 3 této zprávy) fungují efektivně, pokud jde o cíle auditu 1 až 5 zmíněné výše, vyjma:

- 1. cíle auditu, pro programové období 2007–2013 a 2014–2020, pro všechny kontrolované ŘO a ZS;
- 2. cíle auditu, pro programové období 2007–2013 a 2014–2020, pro všechny kontrolované ŘO a ZS, vyjma Ministerstva životního prostředí – období 2007–2013;
- 3. cíle auditu, pro programové období 2007–2013 a 2014–2020, pro všechny kontrolované ŘO a ZS vyjma Ministerstva životního prostředí – období 2007–2013;
- 4. cíle auditu, pro programové období 2007–2013 a 2014–2020;

kde v souvislosti s těmito cíli auditu **byla učiněna zjištění významná** (systémy fungují částečně, podstatná zlepšení jsou nutná – kategorie 3).

Výše zmíněná zjištění jsou založena na důkazech získaných v rámci našeho auditu v rozsahu definovaném výše.

Vnitrostátní orgány by měly:

- a. Uplatnit opravu 18,48 % na všechny výdaje vykázané Komisi u všech 98 operací v auditovaném souboru, na základě předpokládané míry chybovosti, která je výsledkem nedostatků zjištěných v auditovaném reprezentativním vzorku. Případně opětovně prověřit všechny poskytnuté granty a zavést finanční opravy v případě všech neregulérních operací, které budou v rámci procesu opětovného prověření zjištěny.

- b. Uplatnit 100% finanční opravu na všechny výdaje vykázané Komisi u 16 operací, které porušují § 4c zákona č. 159/2006, a zrušit příspěvek z veřejných zdrojů na tyto operace.
- c. Ověřit všechny granty přidělené dne 9. února 2017 nebo po tomto datu týkající se všech operačních programů v programovém období 2014–2020 (tj. OP Životní prostředí a OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost), aby bylo zaručeno, že byly přiděleny v souladu s § 4c zákona č. 159/2006 a ode dne 2. srpna 2018 také s článkem 61 finančního nařízení 2018 v souvislosti s možným střetem zájmů, který mohl ovlivnit udílení grantů jakémukoliv příjemci. V případě, že toto ověření odhalí jakékoliv neregulérní operace, mělo by dojít k finančním opravám a ke zrušení souvisejících příspěvků z veřejných zdrojů.
- d. V souladu se zákonnými povinnostmi dle čl. 36 odst. 3 nařízení č. 2018/1046 zdokonalit současné řídicí a kontrolní systémy, tak aby došlo k odhalení jakéhokoliv nesouladu s § 4 odst. 1 a § 4c zákona č. 159/2006 či článkem 61 finančního nařízení 2018 a bylo zaručeno, že v budoucnu nedojde k přidělení grantu, který by porušoval pravidla o střetu zájmů.
- e. Oznámit všechny kroky, které budou učiněny či navrženy v souvislosti s nesouladem pana Babiše s § 4 odst. 1 a § 4c zákona č. 159/2006.

6.2.2. ESF

Na základě činností popsaných v kapitole 3 této zprávy a aniž by byla dotčena budoucí auditní činnost našich útvarů, dospěli auditoři k závěrům týkajícím se operací, u nichž společnost skupiny AGROFERT vystupovala jako příjemci.

V rámci EMPL provedli auditoři audit veškerých operací ESF (3 operace) udělených společností skupiny AGROFERT, které byly spolufinancovány z ESF v letech 2012 až 2018.

Auditní závěry jsou uvedeny v následující tabulce podle jednotlivých cílů auditu:

Cíl auditu	Období 2007-2013		Období 2014-2020
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	OP Praha - Adaptabilita	OP Zaměstnanost
Cíl 1	NA*	NA*	Kat. 3 ²³
Cíl 2	NA*	NA*	Kat. 3 ¹⁰

²³ **Kategorie 3 – Částečná funkčnost; podstatná zlepšení vyžadována.** Byly zjištěny vážné nedostatky, které vystavují Fondy nesrovnalostem. Dopad na účinné fungování klíčových požadavků / orgánů / systému je významný.

Pro toto období dospěly útvary Komise k závěru, že kromě toho, že české úřady pokračovaly v porušování čl. 32 odst. 3 nařízení č. 966/2012 a od 2. srpna 2018 porušovaly i článek 36 odst. 3 nařízení č. 2018/1046 a § 4 odst. 1 zákona č. 159/2006, 1 grant, zahrnující celkový příspěvek od EU v hodnotě 949 680 CZK (cca 36 809 EUR), poskytnutý společnosti ze skupiny AGROFERT po tomto datu nebyl v souladu s § 4c zákona č. 159/2006. Komisi nebyly vykázány žádné výdaje. Řídící orgán by tedy měl zrušit příspěvky z veřejných zdrojů.

AUDITNÍ STANOVISKO

Odborné stanovisko: Na základě šetření popsaného v kapitole 3 této zprávy získali auditoři přiměřenou jistotu, že řídicí a kontrolní systémy zavedené na úrovni auditovaných orgánů (viz kapitolu 3 této zprávy) fungují efektivně, pokud jde o cíle auditu 1 až 5 zmíněné výše, vyjma:

- 1. cíle auditu, pro programové období 2014–2020; a
- 2. cíle auditu, pro programové období 2014–2020, a
- 3. cíle auditu, pro programové období 2007–2013 a 2014–2020,

kde v souvislosti s těmito cíli auditu byla učiněna zjištění významná (systémy fungují částečně, podstatná zlepšení jsou nutná – kategorie 3).

Vnitrostátní orgány by měly:

- a. Zrušit příspěvek z veřejných zdrojů na 1 operaci, která porušuje § 4c zákona č. 159/2006.
- b. Ověřit všechny granty přidělené dne 9. února 2017 nebo po tomto datu týkající se všech operačních programů ESF pro roky 2014–2020, aby bylo zaručeno, že byly přiděleny v souladu s § 4c zákona č. 159/2006 a ode dne 2. srpna 2018 také s článkem 61 finančního nařízení 2018 v souvislosti s možným střetem zájmů, který mohl ovlivnit udílení grantů jakémukoliv příjemci. V případě, že toto ověření odhalí jakékoliv neregulérní operace, mělo by dojít k finančním opravám a ke zrušení souvisejících příspěvků z veřejných zdrojů.
- c. V souladu se zákonnými povinnostmi dle čl. 36 odst. 3 nařízení č. 1046/2018, zdokonalit současné řídicí a kontrolní systémy, tak aby došlo k odhalení jakéhokoliv nesouladu s § 4 odst. 1 a § 4c zákona č. 159/2006 či článkem 61 finančního nařízení 2018 a bylo zaručeno, že v budoucnu nedojde k přidělení grantu, který by porušoval pravidla o střetu zájmů.
- d. Oznamit všechny kroky, které budou učiněny či navrženy v souvislosti s nesouladem pana Babiše s § 4 odst. 1 a § 4c zákona č. 159/2006.

Výše zmíněná zjištění jsou založena na důkazech získaných v rámci našeho auditu v rozsahu definovaném výše.

Cíl 3	Kat. 2 ²⁴	NA*	NA**
Cíl 4	Kat. 3 ¹⁰		
Cíl 5	Kat. 2 ¹¹		

*Oba projekty ESF auditované za programové období 2007–2013 byly podpořeny dříve, než se pan Babiš stal členem vlády. Navíc operace z OP Praha – Adaptabilita byla finančně uzavřena ještě před tím, než byl příjemce akvírován skupinou AGROFERT.

** Komisi nebyly vykázány žádné výdaje

Na základě auditní činnosti lze vyvodit následující závěry týkající se efektivity řídicího a kontrolního systému a legality a správnosti jednotlivých operací, které byly auditovány.

B. Systémové chyby související s porušením střetu zájmů

B.1 Období před 9. únorem 2017

V rámci ESF byly v tomto období přiděleny dva granty v celkové částce 4 775 087 CZK (cca 185 081 EUR).

Pro toto období před 9. únorem 2017 dospěly útvary Komise k závěru, že se pan Babiš věnoval obchodním aktivitám a že české úřady nezajistily, aby zavedený řídicí a kontrolní systém zabránil situacím, kdy docházelo ke střetu zájmů. V tomto ohledu neexistují žádné důkazy, které by nasvědčovaly tomu, že by na vnitrostátní úrovni byla přijata jakákoli opatření, která by se snažila tento nesoulad odstranit, což svědčí o dalším nedostatku řídicího a kontrolního systému. Docházelo tak k porušení čl. 32 odst. 3 nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady a § 4 odst. 1 zákona č. 159/2006.

Nicméně útvary Komise berou na vědomí, že české zákony o střetu zájmů nezakazovaly poskytování veřejných prostředků, včetně finančních prostředků EU, společně, v nichž působil veřejný činitel.

Komisi tedy nejsou navrhovány žádné finanční opravy související s porušením vnitrostátních zákonů nebo čl. 32 odst. 3 nařízení č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady.

B.2 Období po 9. únoru 2017

V rámci ESF byl v tomto období přidělen jeden grant v celkové částce 1 899 360 CZK (cca 73 619 EUR).

²⁴ **Kategorie 2, funkční, jsou vyžadována určitá zlepšení.** Byly nalezeny určité nedostatky. Tyto nedostatky mají mírný dopad na fungování hodnocených klíčových požadavků / orgánů / systému. Byla zformulována doporučení k provedení auditovaným subjektem.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Závažnost doporučení

Příloha II.a: Seznam chyb ve výběru

Příloha II.b: Seznam systémových chyb

Příloha III: Seznam projektů vybraných pro audit Klíčových požadavků 2

Příloha IV: Seznam projektů vybraných pro audit Klíčových požadavků 4

Příloha V: Stanovisko Ministerstva spravedlnosti ČR